СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

РІК [illegible] 5. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 17-го ЛИПНЯ 1987 — ЦЕНТІВ 25 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JULY 17, 1987 — No. 135 — VOL. XCIV.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО 12-го ФЕСТИВАЛЮ

Л. Магун-Гурин

А. Добрянський

Філядельфія (Н.І. Пазуняк). — Для Філядельфії і її околиць українські фестивалі в літню пору в розлогому амфітеатрі Робіндела Гуд-Іст стали вже традицією. Цей вже 12-ий з черги фестиваль, що відбудеться у п'ятницю 24-го липня, ц.р. о год. 8-ій вечора влаштовує фестивальний Комітет Української Громади Метрополітальної Філядельфії спільно з Департаментом розваг Філядельфії.

Учасниками цих імпрез є звичайно не лише українська громада з близька і з далека, але й численна неукраїнська публіка.

Слід підкреслити, що від першого фестивалю „Гомону України" в 1976 році Фестивальні комітети завжди дбають про гарно згармонізовану програму, про її різноманітність, а головно про її високий мистецький рівень. Ці фестивалі мали звичайно свій ляйтмотив, основну тему, або присвячувано їх окремим визначним живучим ще особистостям українського культурно-мистецького життя, згадати б хоча присвяти Станиславові Людкевичеві в 100-ліття його народження (ще за його життя у Львові), або Василеві Авраменкові, мистцеві хореографові народного танку (також ще перед його смертю) з особистою участю останнього. Минулорічна програма була присвячена жертвам Чорнобиля, а цьогорічна — 200-літтю Конституції ЗСА та 1000-літтю Християнства в Україні.

В програмі цього року беруть участь: Андрій Добрянський, бас-баритон з Метрополітальної опери в Ню Йорку, Лариса Магун-Гурин, сопрано, відома вже і заавансована, хоч молода співачка, концертова піяністка Сандра Лютерс при фортепіяні; також виступить в оновленому складі співочий ансамбль „Намисто" з Вашінгтону, мистецький керівник Петро Круль; особливу атракцію становитиме танцювальний ансамбль „Сизокрилі" під мистецьким керівництвом славного хореографа Роми Прийми-Богачевської.

Помер полковник Й. Вишневецький

Ню Йорк. — Тут у одній з місцевих лікарень помер після довшої недуги у вівторок, 14-го липня ц. р., відомий український громадянин-військовик полк. Йоахим Вишневецький.

Покійний був професійним військовиком перед Другою світовою війною, сотником польської армії, командиром сотні важких скорострілів. Після закінчення війни переїхав до ЗСА і був основоположником Об'єднання бувших Вояків Українських Армій, довголітній член його Головної Управи, а відтак довголітній голова.

Останньо обрано його за заслуги для ОбВУА почесним головою об'єднання. Всеціло відданий справам колишніх віськовиків усіх українських армій полк. Й. Вишневецький був активним членом „Червоної Калини" і впродовж довгих років організатором та аранжером традиційних балів „Червоної Калини" із презентацією деб'ютанток.

В УКРАЇНІ НАСТУПИЛИ ВЕЛИКІ ЗМІНИ В РАДІ МІНІСТРІВ

Київ. — Агентство Ассошіейтед Пресс повідомило у вівторок, 14-го липня ц.р., покликаючись на газету „Правда України", що в Раді Міністрів УССР наступили великі зміни.

З посту голови Ради Міністрів (прем'єра) зняли 71-річного Олександра Ляшка і керівника українського КГБ Степана Муху. Про першого сказано, що він відходить на пенсію, а другий „підлягає демобілізації від військової служби".

О. Ляшко вислужив на своєму пості 15 років. Його замінив тепер голова українського господарського пляну Віталій Масол, а на місце С. Мухи Політбюро української компартії призначило Миколу Галушку. Крім них замінено ще сім керівних урядовців міністерського рівня, а саме: Олега Касіяненка, міністра легкої промисловости замінив Григорій Микитенко, за мінено також голову комітету технічної безпеки і гірничих робіт (прізвища в інформації АП не називається); його замінив Анатолій Дзюба, Василя Козерука, міністра фінансів, замінив Іван Забродін, на місце голови комітету цін Віктора Щамборського, прийшов Дмитро Недашковський, місце міністра будівництва і експлуатації автомобільних шляхів Миколая Шульгина, зайняв Віктор Гуц, а на місце міністра лісної і деревообробної промисловости Василя Байтали, прийшов Валерій Самоплавський, також на місце голови комітету обслуги населення Володимира Сліпченка, прийшов Анатолій Гуль.

Рішення про ці зміни було прийнято минулого тижня на пленарній нараді Верховної Ради республіки. У засіданні Верховної Ради УССР брав участь Володимир Щербицький, перший секретар компартії України і один із останніх секретарів зі старої гвардії в Політбюро і ЦК КПСС. В Москві вже давно ходять поголоски про його усунення, а але всесоюзне Політбюро покищо ще не рішилось чи викинути його. На минулому всесоюзному з'їзді компартії українське керівництво було різко критиковане і після того настирливо поширювались чутки про зміну Щербицького, може навіть в наслідок критики на партійному з'їзді. Покищо не відомо, чи останні переміни в Раді Міністрів у якійсь мірі негативно відіб'ються на його кар'єрі.

Працюють над поправками мовного акту Канади

Ванкувер, Б.К. (В.Д.). — Під патронатом місцевого Відділу Комітету Українців Канади відбулася тут в неділю, 14-го червня ц.р., в авдиторії української православної церкви доповідь проф. Ярослава Рудницького на тему „20-ліття Королівської комісії Б-Б і справа української мови в Канаді". Доповідача, колишнього члена Б—Б Комісії, представив присутнім господар зібрання В. Дзюбенко, запрошуючи до президіяльного стола о. митрата д-ра Г. Удода з Сиррі, Б.К. давнього приятеля проф. Я. Рудницького.

У своїй доповіді прелеґент обговорив працю Королівської комісії, що в 1967 році опублікувала перший том свого рапорту з рекомендаціями в справі офіційних мов — англійської і французької, на основі яких уряд Канади затвердив „Акт про офіційні мови" 1969 року. Проф. Я. Рудницький був єдиним з 10-ох комішенерів, що подав „меншинні" рекомендації щодо признання українській та деяким іншим мовам статусу реґіональних мов Канади й пізніше у різних роках обстоював перед урядом свої рекомендації.

Тепер іде в Оттаві праця над поправками й змінами в Акті з 1969 року, українці Канади, а зокрема Комітет Українців Канади, повинні робити заходи, щоб українська мова отримала конституційне забезпечення як реґіональна мова Канади. Це допоможе їй вдержатися статистично побіч інших чинників збереження, як дім, церква, школа, організації, преса, радіо й телебачення тощо.

Цікава доповідь проф. Я. Рудницького викликала живу дискусію, в якій взяли участь: Г. Токарик, інж. Пузяк, о. митрат Ю. Туржанський, голова місцевого КУК А. Данилів, які висловили признання й подяку доповідачеві.

По закінченні дискусії й запитів В. Дзюбенко подякував доподідачеві й запрошував знову прибути до Ванкуверу.

В ПОЛЬЩІ ЗНОВУ ВІДНАЙШЛИ МОГИЛУ МАСОВОГО ПОХОВАННЯ

Варшава, Польща. — Газета „Ню Йорк Таймс" помістила у числі з 16-го липня ц.р., інформацію свого кореспондента з Варшави Майкела Т. Кауфмана у якій сказано, що польські лісники відкрили у густому лісі біля місцевости Ґіби, недалеко польсько-совєтського кордону, могилу масового поховання у якій знайдено рештки чоловіків, жінок, дітей, які, правдоподібно, були розстріляні совєтськими військами при кінці Другої світової війни і потаємно поховані. Свідки (старші особи), яких перепитує тепер урядова комісія, яка розпочала слідство „знахідки", щоб встановити хто був замордований, з якою метою і ким.

Єжи Урбан головний речник польського уряду заявив кореспондентам, що уряд докладе усіх зусиль, щоб встановити точну дату морду і відповідальних за вбивство. Польща, як відомо, має більше подібних до Катиня випадків совєтського масового винищування польського населення і тому новий випадок з віднайденням гробу масового поховання є неприємним випадком і ще одною „порожньою сторінкою" в історії відносин між Польщею і комуно-московською імперією.

В кожному разі урядові особи підтвердили „знахідку", але заявили рівночасно, що ще тепер передчасно показувати пальцем на будь-кого, поки спеціяльна комісія медиків й інших спеціялістів не скаже своє авторитетне слово. Нагляд над слідством перебрала на себе польська урядова комісія злочинів Другої світової війни, яка наказала в першу чергу замкнути цілу зону у якій відбувся злочин для цивільного населення, в чому вже криється тенденція компартії поступати з цією справою дуже обережно, щоб не дискримінувати свого великого сусіда і заздалегідь не обвинувачувати Москву у злочині.

Вміжчасі члени комісії заявили, що вони перевірять зізнання місцевих селян, які твердять, що совєтська армія в 1945 році захопила велику кількість осіб біля згаданої місцевости і вони перебували як в'язні війни у костьолі, місцевій школі і стодолі під вартою совєтських вояків, а потім за ними слід пропав.

Польські комуністичні чинники заявили, що нацисти влаштували були в тій околиці табір для полонених совєтських вояків, але вони не вміли пояснити, як серед полонених взялися жінки й діти, замордовані в бестіянський спосіб і поховані у масовій могилі. Представники компартії додали, що у „північній частині Польщі діяли також банди українських націоналістів, анти-нацистівські і антикомуністичні партизани, німецькі дизертири з армії", які, на їхню думку також могли поповнити цей злочин.

Правда, однак, напевно вийде на верх, — пише згаданий кореспондент, тому, що живими залишилися ще особи, які можуть посвідчити, що вони знають в цій справі і що вони бачили власними очима. Не треба виключати, що урядова і партійна машина розпічне тепер акцію застрашування свідків. Треба припускати, що у зв'язку з відкриттям кількасот замордованих, пропозиція совєтського лідера Міхаїла Ґорбачова, про те, що „незаповнені сторінки" історії з Другої світової війни і відносини між Польщею і Совєтським Союзом треба буде полагодити якнайскорше, для обопільної користи „обидвох народів", буде відсунена на пізніший час. Поляки, очевидно, знали, що хоче осягнути М. Ґорбачов своєю пропозицією. Він в першу чергу хотів пустити у забуття морд польських старшин і військовиків в катинському лісі, що його доконали війська НКВД. До „білих плям", чи „незаповнених сторінок історії", як кажуть поляки, належить також пакт Рібентропа-Молотова, погодженість на розподіл Польщі, зумисне проволікання наступу на Варшаву совєтських військ тощо.

І. ДЕМ'ЯНЮК ПЕРЕДУМУЄ СПРАВУ ЗВІЛЬНЕННЯ М. О'КОННОРА

Єрусалим, Ізраїль (АНЧЕЙН, тел.). — Іван Дем'янюк, сконфронтований ізраїльським законом, рішив передумати справу звільнення свого головного оборонця Марка О'Коннора і головний суддя Дов Лєвін під час короткої сесії тут в середу, 15-го липня, дав йому час до понеділка, 20-го липня ц.р.

Як відомо, І. Дем'янюк, листом з 30-го червня ц.р., повідомив суддів, що він звільняє адвоката О'Коннора і передає всі повновласті своїм іншим двом оборонцям, ізраїльському адвокатові Йорамові Шефтелеві і американцеві Джанові Ґіллеві, до яких має долучитись вашінґтонський адвокат Джан Бродлі.

Суддя Лєвін підтвердив отримання листа Дем'янюка, як також письма від М. О'Коннора і Й. Шефтеля.

Він відтак ґрунтовно пояснив Дем'янюкові ізраїльський закон з 1982 року, 17-та стаття якого каже, що оскаржений має право змінити свого оборонця, але тільки за апробатою суду. У більшости випадків судді годяться на такі зміни, щоб в цей спосіб дати оскарженому максимальну нагоду боронитись.

Але стаття ч. 18 цього закону, сказав суддя Лєвін, не зумовлює відкладення процесу такою зміною адвокатів. Такого відкладення вимагав листом адвокат Шефтель. Як відомо, процес має відновитись у понеділок, 27-го липня і на цій даті настоює суддя Лєвін.

Щодо допущення адвоката Дж. Бродлі, суддя Лєвін сказав, що він, Бродлі, мусить спершу бути допущений ізраїльською палестрою адвокатів, відтак дістати дозвіл від міністерства юстиції, і від суду. Покищо судді Лєвінові нічого не відомо про адвоката Бродлі.

Отже, сказав суддя Лєвін, І. Дем'янюк може розпочинати свою оборону 27-го липня з трьома адвокатами — О'Коннором, Шефтелем і Ґіллем, або тільки з останніми двома, чекаючи на евентуальне допущення адв. Бродлі

І. Дем'янюк радився із своїм сином Іваном, мол., із зятем Едвардом Нишником і з адвокатами О'Коннором і Шефтелем. Вкінці він попросив суддів дати йому ще два дні на передумання цілої справи. Суддя Лєвін сказав, що дає йому час до понеділка, 20-го липня, і ще раз пригадав щоб адвокати І. Дем'янюка добре приготовились до оборони свого клієнта і закинули несерйозні спори поміж собою.

ДЖ. ПОЙНДЕКСТЕР НЕ СКАЗАВ ПРЕЗИДЕНТОВІ ПРО ГРОШІ ДЛЯ КОНТРАС

Вашінґтон. — У середу, 15-го липня, об'єднана комісія Когресу ЗСА почала допит колишнього дорадника президента Роналда Реґена в справах крайової безпеки віцеадмірала Джана Пойндекстера, який вніс резиґнацію 25-го грудня минулого року і тепер займає в Пентаґоні посаду спеціяльного асистента начальника оперативного відділу американської військово-морської фльоти.

У вівторок, як уже інформовано, закінчив свої зізнання колишній співробітник Ради Крайової Безпеки підполковник Олівер Норт, який протягом шести днів твердив, що він мав санкцію своїх зверхників на всі секретні операції. У середу слідча комісія переслухала додаткові зізнання колишнього начальника підполковника О. Норта, Роберта МекФарлейна, який виявив бажання знову виступити у Конгресі і заявив, що він санкціонував не всі справи Норта.

Дж. Пойндекстер сказав, що Норт висунув думку про використання прибутків від продажу зброї Іранові для допомоги нікараґуанським повстанцям після повернення з Лондону в січні минулого року. Віцеадмірал зауважив, що це була добра ідея і що він особисто схвалив відповідний плян, однак не довів його до відома президента Р. Реґена. Але Пойндекстер висловив впевненість, що якщо б Реґен знав про цей плян, він дав би на нього свою санкцію.

За словами адмірала Пойндекстера, він вирішив не говорити Реґенові про передачу іранських грошей антисандіністам, щоб захоронити Президента перед наслідками викриття цієї операції підполковника Норта.

У Бразилії жниво велике, а женців мало...

Джерзі Сити, Н.Дж. (Людмила Волянська). — Українська Бразилія, українська Арґентина і Державний Центр Української Народної Республіки в екзилі були темами розповіді гостя в редакції — д-ра Михайла Рубінця, голови Представництва ДЦ УНР в екзилі на Південну Америку і члена Української Національної Ради останнього скликання, тут у приміщеннях редакції „Свободи", у четвер, 21-го травня, 1987 року, коли сюди приходив д-р М. Рубінець перший раз у товаристві проф. Івана Самійленка, заступника голови Уряду і керманича внутрішніх справ ДЦ УНР, та другий раз — у вівторок, 30-го червня, коли наш діяльний арґентинець-бразилієць прибув до української будівлі, осідку УНСоюзу, в товаристві Константина Степового, голови Товариства Прихильників Державного Центру УНР в Ірвінґтоні, Н. Дж., та в супроводі керівника Школи Кобзарського Мистецтва з Ню Йорку Миколи Чорного.

На відвідинах у щоденнику постійний кореспондент „Свободи" з Бразилії—Арґентини д-р М. Рубінець (зліва) в товаристві Константина Степового з Ірвінґтону.

Тут на жвавій розмові з членами редакції д-р М. Рубінець, довголітній кореспондент „Свободи", говорив про дві південноамериканські країни — Арґентину, де він провів майже 50 років свого життя, і про Бразилію, де мешкає постійно вже два роки. З Арґентини до Бразилії переїхав він ради своєї дружини, української бразилійки третього покоління, яка воліла жити в країні, де народилася. З цього сам д-р М. Рубінець був задоволений, бо в Бразилії він є ще більш потрібний українській громаді, як це було раніше, а парафразуючи Святе Письмо, скажемо, що „жниво тут велике, а женців мало".

Українська Бразилія в останньому часі стала частою темою в ЗСА, тож і д-ра М. Рубінця засипають тут питаннями і про земельний банк, чим займається тут ЗУАДК, і про молодий доріст — стипендистів, що над ними омофор тримає СУА, і про повінь, що пару літ тому зробила спустошення у тій країні, про що інформовано своєчасно читачів щоденника.

Тема „матеріяльного порядку" проте уступає темі культурно-мистецькій. Цьо

(Закінчення на стор. 5)

КОНЦЕРТ В ТОРОНТО

Торонто. — Тут в приміщенні Рой Томсон Голл у неділю, 26-го липня ц.р., о год. 2:30 по полудні, відбудеться концерт духовної музики Дмитра Бортнянського, у виконанні „Хору Тисячоліття" під диригентурою Володимира Колесника. Квитки в ціні: 25.50 20.50, 15.50 і 10.50 дол. можна набути при касі, телефонуючи на число: (416) 593-4828 або на безплатний телефон 1-800-268-9176, як також в крамницях „Арка" і „Арка-захід".

ДВАНАДЦЯТИЙ ФЕСТИВАЛЬ МОЛОДІ НА ВЕРХОВИНІ

Ґлен Спей, Н. Й. — Тут, у п'ятницю, суботу і неділю, 17-го, 18-го і 19-го липня ц.р., на оселі Українського Братського Союзу „Верховина" відбудеться 12-ий Фестиваль Української Молоді. В програмі беруть участь танцювальний ансамбль „Чайка", танцювальна школа Роми Прийми-Богачевської, вокальні ансамблі „Промінь" та „Ясмин", танцювально-вокальний ансамбль „Булава", а також соліст Богдан Андрусишин.

Далі в програмі цих трьох днів будуть забави при звуках оркестрів „Бурі" „Беркута" і „Дунаю", мистецькі виставки, страганикіоски, та багато інших цікавих несподіванок.

У СВІТІ

ПРЕЗИДЕНТ ІТАЛІЇ Франческо Коссіґа запропонував християнсько-демократичному політикові Джіованні Горія зайнятись зформуванням нового уряду в Італії. Пропозиція Коссіґи заскочила багатьох політиків, бо Горія, хоч і був міністром фінансів у чотирьох минулих кабінетах, його ніхто не вважав компетентним на пост прем'єр-міністра. Італійці вважають, що 43-річний Горія, який зрештою не очолює Християнсько-демократичної партії, бо її репрезентує 59-річний Чіріяко Де-Міта, повинен ще трохи почекати зі своєю кар'єрою. Загально сподівалися, що президент запропонує пост прем'єр-міністра комусь з лідерів партій, які здобули найбільше голосів під час парляментарних виборів в червні цього року. Беттіно Краксі, лідер Соціялістичної партії, не виявляє зацікавлення переговорами з християнськими демократами, а без згоди соціялістів Горія ледве чи зможе зформувати кабінет.

АҐЕНТСТВО ЮНАЙТЕД Пресс Інтернешенел інформує з Ісламабаду, що совєтська окупаційна армія в Афганістані і афганські комуністичні збройні сили стратили в останніх двох тижнях не тільки 12 літаків і гелікоптерів, але також принаймні 1,500 вояків вбитими і пораненими. Про ці втрати повідомили з Кабулю, столиці Афганістану, західні дипломати. Найбільше вояків загинуло в боях біля міста Кандагар, яке антикомуністичні повстанці-муджагедіни обстрілюють з мінометів, ракет, малого калібру гарматок і тяжких скорострілів. Кандагар є другим по величині містом після Кабулю. Перевірити ці інформації неможливо, — кажуть кореспонденти згаданого аґенства, — бо кабульські речники не допускають західніх кореспондентів в район боїв і пожвавленої активности партизанів. Повстанцям дуже допомагають малі американські протилетунські ракети типу „Стінґер", якими вони в більшості збивають совєтські літаки. В повідомленні також говориться, що в червні принаймні 1,000 урядових афганських вояків перейшли на сторону повстанців.

ПРЕЗИДЕНТ НАЦІОНАЛЬНОГО Китаю, тобто Тайвану, Чан Чінку, повідомив населення острова в телевізійній передачі про знесення воєнного стану в країні, який існував 38 років, і введення більш демократичної системи правління. Того ж самого дня з тюрем було звільнено 23 найбільш небезпечних політичних в'язнів з передумовою, що вони якийсь час не будуть займатися політичною, зокрема антиурядовою активністю. Знесення воєнного стану дає однак можливість багатьом політичним партіям відновити свою активність і змагатися леґальними способами здобути перемогу шляхом виборів. „Це є історичне рішення на шляху до конституційної демократії", — заявив під час зустрічі з кореспондентами пресовий секретар Чом Юмін. Воєнний стан було введено в 1940 році батьком теперішнього президента республіки Чіянг Кайшеком.

В АМЕРИЦІ

У ВАШІНҐТОНІ В ПОНЕДІЛОК, 13-го липня ц. р., розпочато вибір до лави присяжних у судовому процесі колишнього урядовця Білого Дому Майкела Дівера. Цей вибір на бажання федерального судді Томаса Пенфілда Джексона відбувається за закритими дверями, проти чого пресові аґенства та газети зложили протест. Одначе суддя Джексон заявив, що це зроблено з огляду на безпеку тих, що можуть бути покликані до лави присяжних.

РІК ПІСЛЯ ТОГО, як президентський панель подав свої рекомендації для переорганізування метод, що їх вживає Департамент оборони для закупів, виявилося, що поліпшення йдуть дуже повільним темпом. Ці рекомендації панелю були продумані на те, щоб виелімінувати грубе переплачування.

ОДИН З ПРОВІДНИХ КОНҐРЕСМЕНІВ, Лес Аспін, демократ з Вісконсину, був гостро скритикований Урядом президента Роналда Реґена за те, що він виявив подробиці пляну ЗСА, дати охорону кувайтським нафтовим суднам у Перській затоці. Беручи це під увагу, мабуть прийдеться міняти пляни, — заявили урядові чинники.

ЗСА ЗРОБИЛИ дуже малий поступ у приверненні для себе голосів в Об'єднаних Націях, і це помимо тверджень Вернона Валтерса, головного репрезентатна до Об'єднаних Націй, та інших дипломатів.

ТРИ НАЙБІЛЬШІ ТЕЛЕВІЗІЙНІ МЕРЕЖІ почнуть ротаційне висвітлювання переслухань Іран-контра афери вже в четвер, 16-го липня ц. р., після льосування. Першою в черзі буде Ен-Бі-Сі, другою є Сі-Бі-Ес, а третьою Ей-Бі-Сі. Сі-Ен-Ен, каблева новинкова мережа, як і деякі публічні мережі, між ними і нюйоркське 13-те русло, будуть дальше продовжувати щоденні пересилання.

У СЕРЕДУ, 13-ГО ЛИПНЯ Ц. Р., урядовці Державного дерпартаменту сказали, що вони упевнені в тому, що Рада Безпеки при Об'єднаних Націях ще цього тижня схвалить резолюцію, закликаючи до припинення війни між Іраком та Іраном.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Не забуваймо про публічні бібліотеки

В останніх часах, зокрема тепер, коли появилися дві незвичайно успішні англомовні книжки про Великий голод в Україні, українська спільнота ще більше, ніж минулими роками, дбала про те, щоб примірники цих книжок, як і взагалі книжки про Україну в українській і англійській мовах, були у всіх великих бібліотеках в ЗСА, публічних, а також університетських.

В тому напрямі ішла велика акція серед української громади, і справді можна з чистою совістю сказати, що громада вив'язалася з цього завдання якнайкраще.

Однак на тому наші завдання не можуть кінчатися. Ми всі знаємо, що кожна американська бібліотека точно слідкує за тим, які книжки читають, за якими читачі питаються. Якщо довший час книжка не рухається із бібліотечних полиць, якщо в ній не записано скільки осіб і коли її позичало, вона — ця книжка — за якийсь час іде „у відставку", а відтак її просто викидають.

На жаль, така доля зустрічає українські відділи в американських бібліотеках, а зокрема ще і тих, де слов'янськими відділами завідують не-українці, а часто проросійські елементи з недавно прибулих із советської території „інтернаціональних" осіб. Таким працівникам бібліотек не залежить на тому, щоб існували українські відділи, а коли до того ще і виявиться, що книжка з українською тематикою чи україномовні не мають попиту в читачів, — наші книжкові дари зникають із публічних чи університетських бібліотек назавжди.

Тому ми не можемо забувати, що наше завдання поширювати українську тематику та українську книжку в англомовному світі не може кінчатися на тому, коли подбаємо, щоб усюди вони були по бібліотеках. Ми ще мусимо взяти на себе другу частину нашого національного обов'язку, хоч безкоштовну, але таку, яка вимагає терпеливости і послідовности: ми мусимо старатися про те, щоб книжки з українським змістом, на яких нам залежить, мали читача.

Знаємо випадки, де наші громадяни, особливо ті, які вже не працюють і мають більше вільного часу, виконують таке завдання справді з подивугідною послідовністю.

Вони постійно відвідують публічні бібліотеки і випозичають українські книжки навіть тоді, коли їх вже прочитали, або мають у своїх приватних книжкових збірках. Роблять це вони лише на те, щоб бібліотекарі могли відмітити, що „книжка є в обігу".

Таких наших громадян, однак, мало, і тому ця справа вимагає більшої уваги цілої нашої спільноти

Не занедбуймо цього нашого обов'язку, — бо він — це ще одна частина доцільної популяризації української справи, яку ми завжди ставимо за найважливіше наше завдання поза межами України.

Літні вакації, які є саме в повному розпалі, — це, звичайно, час, коли є можливість більше читати, роздумувати, а книжка — найкращий товариш довгих спокійних днів відпочинку. Звичайно виїжджаючи на вакації, ми щукаємо відповідної лектури у своїх бібліотеках, але також випозичаємо те, що нас щікавить. Отож, на відвідинах у публічних бібліотеках, не забуваймо за український відділ і загляньмо до нього.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському — *Редакція*.

Роман С. Голіят

ПОЛЯКИ ПРО МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ

II.

Після 1945 року до польських виступів у справі Шептицького вкрався тон пасквільної советської горе-публіцистики. Цей пасквільний тон поширюють люди на зразка Едварда Пруса, Яцка Вілямовського і Єжего Салецького, каже цей автор. Їх не інтересує історична правда, а тільки власний їхній політичний інтерес. Але автор стверджує факт, що деякі газети, як „Тиґоднік Повшехни", „Знак" та еміґраційні польські видання підходять до особи Митрополита Шептицького справедливіше. До своєї розвідки автор Прозор переклав листа Митрополита до папи Пія XII, з датою Львів 29-31 серпня 1942 року, і дав Пастирський лист до духовенства і вірних, в якому Слуга Божий Андрей закликав, щоб „стереглися людей, які намовляють вас до будь-яких безправних вчинків".

Владислав А. Сєрчик, професор Ягайлонського університету, знавець українсько-польських стосунків, автор „Історії України" (495 стор., 1979 р.) і „Полтави" — історичної аналізи битви під Полтавою 1709 року, (видана в 1982 році), у своїй обширній статті „На маргінесі книжки Едварда Пруса про Митрополита Андрея Шептицького", яка була поміщена в журналі Польської Академії наук, Інститут історії, том 1-ий, 1986 р., подав свої критичні зауваги відносно писань Едварда Пруса. Вже на початку В. А. Сєрчик звертає увагу, що виростає нове покоління поляків і українців, що заінтересовані національною минувшиною. Вони повинні відкинути гріхи своїх батьків, а принаймні з пророблених ними помилок витягнути висновки, які будуть їм дороговказами у їхніх поступованнях і дозволять їм уникнути манівців, тобто „дороги до нікуди". Одночасно, молодь, як і старші поляки, повинні в тому старатися пізнати — каже автор — правду навіть, коли б вона була дуже болючою. Щойно тоді можна буде з цілим переконанням висловити максимум об'єктивности про історію, і про те, що вона вчить про життя.

У своїй статті Владислав Сєрчик іронічно говорить, що книжка Пруса подана начебто за „наукову працю", вона забезпечена численними відкликами, багато удокументована. Але перш усього ця книжка відрізняється від подібних праць там, що — між іншим — вона підсилена підсоветськими матеріялами з архівів у Києві, Львові, Івано-Франківську й Тернополі. Прус є тож чи не першим польським істориком, що мав можливість дістатися до тих архівів у такому маштабі. Нічого дивного, отже, що хоча б із цієї причини ця книжка заслуговує на критичний і пильний погляд на неї усіх читачів, не тільки, зрештою, польських.. Тут В. Сєрчик запитує Е. Пруса, чому він не використав численних доступних польських джерел і поважних джерел української еміґрації. Немає там „Щоденника Української Армії", як також „Історії України" самого В. Сєрчика, „бо, або він мене не любить, або припускав, що в ній немає нічого, що могло б придатися у його праці", — дещо іронізує В. Сєрчик, і повчає Пруса, що не Митрополит Шептицький змінював уряди, але він мусів пристосовуватися до нестабільної ситуації. Дійсність змінялася, як у калейдоскопі: австрійське правління, російське, українська влада, польські уряди, советські, гітлерівські, і вкінці — поворот большевицької влади. Це дуже і дуже багато навіть для 80-річної людини! Всі ці зміни, — каже Сєрчик, — сконцентрувалися заледве на протязі 30-років, і кожна з них породжувала надії не тільки на покликання до життя самостійної суверенної української держави, але найголовніше — треба було знайти найкращі умовини для розвитку Греко-католицької Церкви. Сєрчик висловлюється про Шептицького, як про гідну подиву здібну людину і провідника, що зумів пристосуватися до нових обставин життя, але і знайти в них, не зважаючи на накинуті обмеження, можливість поширити поле місійної праці. Митрополит мусів провадити подвійне життя: з одного боку, офіційно старався не переступати обов'язуючих правних норм, а з другого боку — потай і проти закону розбудовував впливи Греко-католицької Церкви на Сході. Митрополит був тоді вже старшою людиною і не надмірно журився безпекою своєї особи. Гаґіографи знаходять у постаті Шептицького приклад вірности місійному післанництву, а інші — тільки „антирадянство". Автор цей далі пише, що Митрополит у своїх пастирських листах і в інших публічних заявах — тішився з советських невдач на фронті, а з другого боку, — він переховував жидів на Святоюрській горі. Тому, часами є трудно зрозуміти Шептицького, бо він завдає багато клопоту своїм біографам. І Прус — пише Сєрчик — старався дістатися до джерел поведінки і децизій Митрополита, але це йому не вдалося. Сєрчик переконаний, що ще не одна праця появиться про Андрея Шептицького.

У іншій статті-рецензії висловив свої думки професор історії Ришард Тожецький, відомий знавець української історії, польсько-українських стосунків, автор кількох праць. У своїх критичних зауваженнях відносно книжки Пруса, він каже, що вона написана поверхово. Є багато написано про діяльність Митрополита Шептицького в архівах делеґатури Річи Посполитої на край, або Армії Краєвої в роках 1941-1944, де говориться про так звану „політику св. Юра", і в особистих виступах Митрополита, та ряді інших важних архівних документів. Прус старається справити враження об'єктивного дослідника, признаючи, що Митрополит не схвалював убивств, ані терору, і часами протиставився їм. Він не згадує у своїй праці, від якого часу Митрополит зайняв таке становище. Неправдою є твердження Пруса, що Митрополит підтримував Організацію Українських Націоналістів ОУН.

Рицард Тожецький, згадує про покликання Митрополита служити Церковній Унії і своєму українському народові, пише що це було його провідною ідеєю ще тоді, коли він вибрав духовну дорогу свого життя. Тому, цей автор кличе польських дослідників постаті Шептицького „заглянути правді в очі". Чи Митрополит бажав приєднати до католицизму православних Росії? Так! Для місійної акції Шептицький почувався уповноваженим і покликаним звиш і старався дорости до цього завдання, між іншим, через зближення літурґії у максимальній мірі до православної, захоуючи одночасно католицькі канони, апробовані церковною Унією. І він не був добрим головою своєї Церкви, коли б він того не робив. Митрополит бачив у тому навіть канонічну потребу, щоб на чолі, наприклад, Української Католицької Церкви в Києві, став вищий духовний з Наддніпрянської України (київсь-

(Закінчення на стор. 6)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Віктор Поліщук

Незвичайна мистецька подія

(Ретроспективна виставка творів українського образотворчого мистецтва)

Роля образотворчого мистецтва в естетичному вихованні людини — велетенська. Відношення людини до гарного й огидного в оточуючій її дійсності формується з ранніх років і триває упродовж цілого життя. Чим більш розвинене в людини почуття гарного, прекрасного, ритмічного, гармонійного в лініях і кольорах, тим більше вона спроможна цінити позитивні риси в інших людях. Правильно зформований і розвинений естетичний смак людини робить її кращою, а групу, якої вона є членом, вартіснішою.

Величезну ролю в естетичному вихованні людини, цілих поколінь і середовищ, відіграють виставки мистецьких творів. Учасники виставок — відвідувачі, — шляхом спілкування з творами мистецтва не тільки поглиблюють свої загальні знання, але й стають морально, естетично кращими.

Ролю образотворчого мистецтва в естетичному вихованні людини, його вплив на широке, в тому й чужинецьке оточення, доцінювали вже три тисячі років тому китайці, цю ролю наголошували впродовж середніх віків, в епоху Відродження, і її доцінюють сучасні культурні народи.

Небагато у світі народів, які можуть пишатися визначними досягненнями образотворчого мистецтва, що становить цінний матеріял, використовуваний у процесі естетичного виховання. Українці від віків знані з творення прекрасного. Зокрема в образотворчому мистецтві ми досягнули світового рівня. В більшості шедеври українського образотворчого мистецтва знаходяться в Україні, в численних там музеях, деякі з них поза межами України, але в СССР. Також чимало прекрасних творів українських мистців знаходиться на Заході — їх привезено сюди, або тут їх створено.

Любителі українського образотворчого мистецтва Східньої Канади і північносхідніх стейтів Америки, також усі, хто влітку цього року відвідає Торонто з інших частин світу, матиме небувалу нагоду, в днях від 1-го серпня, до 30-го вересня, оглянути в Ґалерії Канадсько-Української Мистецької Фундації небуденну виставку коло ста творів українських майстрів понзля XIX і XX століть. Досі в діяспорі такої виставки не було, на подібні могли спромогтися лише в Україні, де і творів багато, і держава дає ресурси на їх улаштовування.

Канадсько-Українська Мистецька Фундація в Торонто, використовуючи добру волю багатьох приватних колекціонерів, у названому вище часі удоступнить тисячам відвідувачів прекрасні твори багатьох українських мистців, між якими будуть картини і скульптури: О. Архипенка, О. Новаківського, В. Івасюка („В'їзд Б. Хмельницького у Київ", „Портрет О. Мишуги), Т. Шевченка („Автопортрет"), І. Рєпіна, О. Грищенка, В. Хмелюка, М. Азовського, Б. Крюкова, М. Андрієнка, Ф. Кричевського, М. Кричевського, С. Бурачка, І. Труша, Г. Мазепи, В. Курилика, М. Мороза, С. Гординського, Леоніда Молодожанина, М. Бутовича, О. Сорохтея, М. Кміта, Софії Лади й інших, а також сучасних мистців з України — О. Заливахи (11 картин), Т. Гуменюка (2 картини), Медведя, В. Макаренка, В. Патика, В. Цвєткової та інших.

Хто й коли ще у майбутньому на Заході згуртує таку кількість картин таких визначних мистців, щоб показати їх відвідувачам, щоб поглибити їхній естетичний смак, щоб дати тисячам багато хвилин насолоди спілкування з прекрасним? Заохочуємо всіх не пропустити рідкісної нагоди, заохочуємо відвідати виставку самому й заохотити до відвідин знайомих, теж і чужинців. Хай і вони побачать, що ми далеко не останні в досягненнях образотворчого мистецтва.

Коли до написаного додати, що куратором виставки буде відомий маляр, графік, мистецтвознавець, історик мистецтва Святослав Гординський, і що він буде редактором виданого з нагоди виставки каталога — то цим буде сказано все.

До зустрічі на виставці!

Мгр Осип Губчак

„БОЖЕ, КАРАЙ РУКУ, А НЕ СЛІПИЙ МЕЧ"

Наперед, заки приступимо до самої теми, маленька подорож в історію: коли польська шляхта в половині XIX століття пробувала зробити повстання під австрійською займанщиною, то австрійська адміністрація зручно використала побоювання польських селян, що шляхта може привернути панщину, підбунтувала село, щоб воно виступило проти шляхти.

Війт на прізвище Шеля зі своєю бандою палив шляхетські двори і різав шляхту. Тоді польський поет Корнель Уєйський (1823 - 1897) написав вірша „З димем пожаруф", який закінчується словами: „Боже, карай руку, а не сліпий меч", тобто карай австрійську адміністрацію, а не польських селян, що були її сліпим знаряддям.

Так то чужими руками австрійська адміністрація вигорнула жар з печі і польське повстання здавила в зародку. А Шелю і його горлорізів австрійська адміністрація нагородила земельними наділами, але не на польських землях, а на українській Буковині.

Після того поляки „пішли до голови по розум" і стали дуже льояльними до австрійського цісаря, співали „пши тобє, панє, стами і стаць хцеми", посіли всі урядові посади і далі гнобили українців в Галичині.

Але правдивим майстром вигортання жару чужими руками є таки Москва. Коли в час Другої світової війни поляки зробили повстання у Варшаві проти німців, то советська армія стояла на другому березі Висли, але не зважаючи на розпачливі заклики поляків, не прийшла їм на поміч, і німці повстання здавили і Варшаву знищили. Так Москва німецькими руками знищила польську патріотичну верхівку.

Ще інший приклад. Нещодавно преса принесла вістку про смерть гітлерівського вожаки в Україні Коха. Напевно з його відома ґестапо нищило українців і жидів, і тому він мав би бути підсудним у процесі в Нюренберзі, але якимось чином Москва зажадала, щоб його передати на суд до Польщі, де його засудили лише на в'язницю, ніби — як подавали — з огляду на слабке здоров'я. З цим здоров'ям — то дійсно загадкова справа, бо прожив Кох собі після суду ще довгенько, щось із 40 літ, видно у цій польській в'язниці йому не зле велося... Річ в цьому, що він був комуністом, який ніби „ухилився" в нацизм, але в дійсності ніколи комуністом в душі не переставав бути. Одне слово — був людиною, в якій під брунатним однострoєм билося дуже червоне серце! Як такий він робив, що було треба Москві, — нищив українських патріотів і жидів — космополітів, чи то пак „сіоністів", як їх комуністи називають. За це Москва його врятувала, бо засудили його лиш так, про людське око.

Що світова ліберальна преса про це все не писала — то це зрозуміло, бо таке не вигідне Москві. Але дивно, що українська преса про це не згадала. Це ще один доказ, як мало ми розуміємося на крутих дорогах світової політики. І ще наука з того, що ми повинні бути обережні з людьми, що горлають про патріотизм, а розбивають нашу громаду.

Тепер ми є свідками ненависницької нагінки на українців і балтійців за мнимі воєнні злочини. Ніяких таких злочинів не було. Єдиним же їх „злочином" було те, що вони боролися проти Москви за свій рідний нарід. Сказати це одверто Москві, — не вигідно, тож вона послуговується чужими, в даному разі — жидівськими руками. Що Москва за це обіцяє, — ми можемо лиш здогадуватися, але можна сміло сказати, що тих обіцянок Ізраїлеві Москва не дуже думає дотримувати, бо московська ставка в політиці є на мусулманський світ. „На спині ісляму ми доїдемо до світової революції" — це гасло комунізму тепер. Ця ставка завелика, щоб Москва від неї відступила хоча б на малий крок.

Над цим повинні б добре поміркувати усі оті ненависники, що ведуть кампанію проти українців.

Все те, що пише українська преса в цій справі, має свою вагу, але передовсім ми повинні дивитися в „корінь" справ — хто є спричинником тієї кампанії ненависництва, а хто є лиш сліпим або маловидючим знаряддям. І повторяти за польським поетом: „Боже, карай руку, а не сліпий меч".

ДВА СІКХИ УВІЙШЛИ до приміщення електричної компанії в місті Чандигарх, Індія, де в цей час засідали члени ради директорів, і відкрили стрілянину з автоматів. В результаті чотири особи були вбиті і одна поранена. Після цього терористи вискочили з приміщення, сіли на мотоцикл і зникли. Вважають, що вбивство зроблено у відплату за те, що компанія звичайно припиняє подачу електричної енергії фармерам, які не платять за неї. Більшість фармерів у стейті Пунджаб, який сікхи хочуть перетворити в незалежну державу Галістан, є сікхами. Терористи сподіваються на підтримку селян і тому захищають інтереси фармерів, вбиваючи „кровопивців-капіталістів".

ЛІВА БЕЙРУТСЬКА ГАЗЕТА „Ан Нагар" повідомила, що досі невідома терористична ливанська група „Борці за свободу" вимагає від уряду Західньої Німеччини викупу у висоті 16.5 міл. дол. за двох західньонімецьких громадян, Рудольфа Кордеса і Альфреда Шмідта, захоплених у січні цього року. Спочатку терористи вимагали обміну захоплених на заарештованого у Франкфурті Алі Гамаді, але потім спробували просто продати закладників. Неназваний ливанець, близький до шіїтських кіл, повідомив, що переговори про викуп ведуться уже давно з амбасадором Західньої Німеччини в Ливані Айтлє. Раніше терористи вимагали мільйон долярів в обмін на передачу листів закладників і їх фотографій родинам у Західній Німеччині.

Яр Климовський

ВИДАВНИЧА ПОЯВА НА ЧАСІ

988-1988, 1000-ліття Хрищення України, історичний календар, видано фундацією Українського Вільного Університету в Ню Йорку, 1987 р., графічне оформлення Люби Мазяр, з друкарні Мирона Баб'юка в Рочестері, Н.Й., 18¼ x 22.

I.

Українці — добрий об'єкт для психолога, що досліджує процеси формування людських навиків, зокрема спізнювання. Це покутує в нас від віків, саме тому воно — добрий об'єкт наукового дослідження. Таке спізнювання помітно відбивається на святкуваннях Тисячоліття Хрищення Руси-України. Та все ж існують винятки. Таким винятком є поява згаданого вгорі історичного календаря.

Ось перед нами цей календар. На блакитному фоні золотий шрифт — вгорі українською мовою, внизу — англійською. Між шрифтами поменшена картина „Хрищення Руси-України" (1980), остання картина, епохальний твір Петра Андрусева, величина 6 x 12 стіп, власність філядельфійської Митрополії. На зворотній стороні обкладинки коротка біографічна нотатка про П. Андрусева і два портрети мистця — один фотографічний, другий автопортрет.

Ідею видати цей незвичайний календар з відбитками історичних і баталістичних картин Петра Андрусева дала Наталія Андрусів, вдова по мистцеві, у цей спосіб спричиняючись із мистецького боку до величних святкувань Тисячоліття і при цій нагоді пригадуючи високомистецьку творчість світлої пам'яті Патра Андрусева.

• • •

Вдивляючись у картину, що на обкладинці („Хрищення Руси-України"), переноситесь у прадавній час, а конкретно в час, коли Володимир Великий, тогочасний володар великопростірної, могутньої держави із столицею Києвом проводить церемонію хрищення нашого народу. Дивишся — не надивишся, — як каже д-р Осінчук, — бож широкий простір масово залюднений. У центрі високий хрест, аж щойно попереду нього, більш праворуч на підвищенні, точніше на сходах покритих багряним килимом, князь Володимир, а поряд з ним — княгиня Ольга, його бабуня, але зображена нестарою і вродливою, зі срібним волоссям. По правиці володаря різного віку бояри, його діти і рідня. По лівиці княгині Ольги бояринікрасуні, мабуть, теж найближчі з родини. На першому пляні з лівої сторони старші віком бояри і вищі рангою старшини, посередині духовенство; один із старших духовників з хрестом у руці стоїть із набожністю над людьми, що вже у воді, та споглядає на тих, що лагодяться йти у воду. За духовенством невеликий гурт юних псаломщиків, що співають церковних пісень. Праву сторону імпозантного виду замикає військова еліта. По обох боках кольоритної панорами дружинники на тлі фортець, а по середині за хрестом на дальшому пляні великих розмірів твердиня-палата, за нею в небесній тверді воскреслий Христос. Небо роз'яснює веселка, вдалині пролітають голуби.

Дивитесь на обличчя поодиноких осіб, у більшості осяяні вони радістю, задоволенням, інші — проникнені незвичайною подією, наче схвильовані, а ще інші поринуті в думках, наче здивовані. У загальному обличчя погідні, чей тут немає місця на інакший настрій, це ж бо вийнятково радісна мить. Не спускаєте з ока постаті, сповненої виразу глибокої поваги — це наш володар Володимир Великий.

Картина напуває нас маєстатичністю, чинить нас гордим і гордою, що ми сини і доньки великого, славного народу, що тисячу літ тому прийняв святе хрищення.

Безперебійність тривання нації утверджують у вас знайомі особи, що приймають тайну хрищення; ось я впізнаю Марію Харину, Олега Лисяка, нахиленого в сторону Петра Андрусева, що майже по груди у воді, а за ним його дружина Наталка, а далі наче б Петро Мегик і д-р Коструб'як та інші знайомі обличчя.

Постатей до своїх картин із живих людей брали як чужі, так і наші мистці, наприклад, у Жовкві мистець Буцманюк, розмальовуючи церкву Отців Василіян, до Тайної Вечері за моделів уживав місцевих людей, до речі, моїх добрих знайомих, у яких мешкали актори, коли ми там були з гостинними виступами; навіть було так, що два наших акторів один перед одним хвалилися: „я — каже — мешкаю в святого Йоана", — а другий казав: — „а я в Юди Іскаріота..."

Повертаючись до „Хрищення Руси-України", кажемо, що картина промовляє до нас мовою барв, багатством ноші, вишуканістю зброї, не згадуючи вже про архітектурні споруди. І приходите до висновку, що довгого часу вимагали студії мистця над ношею, зброєю, беручи до уваги князя, княгиню, духовенство, боярство, дружинників і людей різного віку.

Закінчення буде.

ВІСТІ НАУКОВОГО Т-ва ім. ШЕВЧЕНКА

ч. VI.

Нова адреса НТШ: Shevchenko Scientific Society, 63 Fourth Ave., New York, N.Y. 10003

Ярослав Падох

У СОРОКЛІТТЯ АМЕРИКАНСЬКОГО НТШ (1947-1987)

Обгорнута в сіре полотно з темно-червоними наріжниками й внутрішнім написом „Наукове Товариство ім. Шевченка, Американський Відділ у Ню Йорку. Книга протоколів, 1947 рік". Та книжка це „первоначальний літопис" американської вітки 114-літнього НТШ, якій 29-го жовтня цього року сповниться сорок років існування. Двісті сім понумерованих сторінок змальовують барвну й якже цінну картину поширення нашого літнього немолодого, Товариства на американський континент та його перше, сповнене трудів і здобутків п'ятиліття.

Чітким письмом й стилевими речевими словами списав цей перший протокол перший секретар нової установи д-р Роман Осінчук:

Протокол ч. 1, з конституюючого зібрання членів і запрошених громадян в цілі створення Американського відділу НТШ в Ню Йорку, дня 29-го жовтня 1947 року в домівці „Українського Квартальника" в Ню Йорку при II Е. 7-ма вулиця.

За ініціятивою проф. Миколи Чубатого і на його запрошення зібралися: о. Лев Чапельський, парох Елизабету, Н. Дж., д-р Роман Осінчук, лікар замешкалий при 23 Е. 6-та вул., д-р Володимир Калина, професор, 747 Е. 9-та вул., д-р Ярослав Макарушка, лікар, 714 Е. 9-та вул., д-р Тиміш Олесіюк, лікар, 267 Е. 6-та вул., д-р Микола Багринівський, адвокат, 261 Е. 10. вул., д-р Петро Гладкий, ветеринар, 517 Е. Іґел Аве., Бронкс, і Святослав Гординський, маляр-артист, Елизабет, Н. Дж.

Із присутніх д-р М. Чубатий і д-р Р. Осінчук є дійсними членами, а Лев Чапельський є звичайним членом НТШ всі інші — це запрошені громадяни, що прибули до Америки як еміґранти з Німеччини чи Австрії".

Збори схвалили створити Американський Відділ НТШ, яке в той час існувало в Мюнхені під новообраним проводом; головою його переобрано львівського голову НТШ проф. Івана Раковського, генеральним секретарем — проф. Володимира Кубійовича.

Збори обрали свою президію: голова — проф. Микола Чубатий; секретар — д-р Роман Осінчук, скарбник — о. Л. Чапельський. На черговому засіданні, яке відбулося 24-го лютого 1948 року, обрано новоприйнятих членів, редактора д-ра Луку Мушугу й проф. Лева Добрянського — членами Контрольної комісії.

На засіданні обговорено низку організаційних питань, зокрема залеґалізування новопосталого НТШ в ЗСА, його відношення до централі в Мюнхені, яка уповноважила проф. М. Чубатого закласти американський відділ та поширити НТШ на Канаду й інші осередки української еміґрації. Також обмірковано справу допомоги для наших науковців у Европі тих які сюди прибувають, щоб уможливити їм поворот до наукової праці. Проф. В. Калина пропонував зразу взятися до призбирання засобів для придбання дому української культури.

Хроніка подій НТШ з першого півтора року не була багата. Праця йшла в напрямі знайомлення американської давньої української громади з великим минулим Товариства та усвідомлення потреби продовжувати його діяльність у західньому світі. Поволі доповнювано число членів та збирано фонди на відновлення наукової праці і видань. Велике значення для популяризації НТШ принесли дві імпрези; зорганізовані НТШ при допомозі місцевих установ, а саме Свято культури, яке відбулося 25-го січня 1948 року з участю професора Колюмбійського університету Кларенса Меннінґа, який одержав тоді почесний докторат УВУ і який також промовляв на відміченні 75-річчя НТШ, що відбулося в Ню Йорку в Фешен Інституті 13-го березня 1949 року при співучасті в мистецькій програмі славної піяністки Любки Колесси. Відмітили 75-річчя НТШ також громади в Бруклині, Рочестері, Баффало, Дітройті й Елизабеті.

Багато уваги присвячено в той час допомозі нашим науковцям у Европі й тим, що прибували до Америки. Окрему заслугу в цьому мав д-р Р. Осінчук, який зв'язався з тутешньою пральнею, яка залишену в ній білизну дарувала для висилки до Европи жертвам війни. Залишилися в пам'яті автора цих рядків комічно-поважні картини роздачі цих посилок професорам Українського Вільного Університету в Мюнхені. Список однієї такої посилки (110 сорочок, 55 теплих підштанків, жакетів, краваток й спідничок) увіковічнено в протоколі засідання з 11-го жовтня 1948 року.

Великий перелім у праці прийшов у половині 1949 року. Із збільшеним числом новоприбулих іміґрантів збільшилося число членів тутешнього НТШ, здебільшого наукових членів, дійсних і кореспондентів, і до того — недавніх членів Управи мюнхенської централі. У засіданні з 23-го червня 1949 року взяли участь новоприбулі дійсні члени НТШ і члени його Управи в Мюнхені: Роман Смаль-Стоцький, Лев Окіншевич, Микола Шлемкевич і Ярослав Падох, яких кооптовано до існуючої управи. У зборах взяли участь ще інші дійсні члени Володимир Січинський, Кость Кисілевський, Василь Лев і Микола Андрусяк. Ярослава Падоха, що пише ці рядки, і який прибув до Ню Йорку, 13-го червня 1949 року, десять днів пізніше управа обрала урядуючим секретарем з платнею 50 долярів на місяць, з обов'язком працювати вечорами та в суботи, а часто й у неділі. Це зобов'язання закінчилося з кінцем року.

Стільки з хроніки ранніх років нашої тутешньої установи.

Дальша історія ще свіжа в нашій пам'яті. Згадати б ще хіба, що головами нашого Товариства були Микола Чубатий (1947-1953), Роман Смаль-Стоцький (1953-1969), Матвій Стахів (1969-1974), Осип Андрушків (1974-1977) та Ярослав Падох з 1977 року. Секретарями були: Роман Осінчук, Ярослав Падох, Василь Ленцик, Кость Кисілевський, Юрій Фединський і Роман Кобринський. Короткий час сповняли секретарські функції Володимир Січинський, Богдан Лончина і Михайло Дудра.

Перший статут НТШ у ЗСА був схвалений 9-го липня 1949 року, а перший дім під числом 302-304 Вест 13-ої вулиці в Ню Йорку схвалено закупити 26-го квітня 1952 року. Другий дім, під числом 63 Четверта Авеню в Ню Йорку, придбано 5 років тому, в січні придбано 1982 року. Дім основно перебудовано, залишилося ще вставити вінду. Але кількість книжок й архівних матеріялів так помітно збільшилася, що постала потреба добудувати приміщення для складу книжок. Бібліотека переступила 40,000 тисяч томів! А при подивугідній жертвенності громади й видавців це число постійно зростає. До того продовжуємо друк нових книжок, для яких також треба приміщення. Ми довели 95 річну серію „Записок НТШ" до 207 тому й її продовжуємо далі.

Зустрічаючи 40-річчя нашої установи, можемо з вдоволенням ствердити, що доля була ласкавою для неї. Продовжуємо працю самі, а часто — у дружній співпраці з іншими науковими установами наші наукові конференції на крайовому й міжнародному полі і видаємо спільно з „Асоціяцією для студій національностей (СССР і Східня Европа) англомовний журнал „Нешенелітіс Пейперс". Постійно збільшується наше членство й прихильність громади, за допомогою якої ми останнього часу могли дати до друку репрезентативну англомовну монографію про нашого патрона Тараса Шевченка, й готуємо не менш репрезентативне видання вісімсотлітнього „Слова о Полку" у трьох мовах, обидві книжки мають появитися в найкращих університетських видавництвах.

Під час 110-літнього ювілею НТШ прийнялося для НТШ означення, як „Незнищимого Товариства". Сперте на віддану допомогу від своєї громади, воно таким і залишиться на завжди.

Проф. Леонід Рудницький
науковий секретар

Вклад НТША в українську культуру

(Дещо про найновіші видання НТШ)

Найважливішим завданням кожного наукового товариства є видавнича діяльність. Це відноситься особливо до НТШ і до наукових праць українською мовою, бо головним завданням НТШ, загально кажучи, є стояти на сторожі українського слова й видавати україномовні наукові твори. Таке плекання української науки НТШ сповнює co вісно вміру своїх скромних можливостей. Доказом цього можуть послужити найновіші видання Товариства, які ми тут коротко згадаємо.

Ось минулого року, наприклад, появився цінний словник кольорів авторства Анатоля Вовка за редакцією Богдана Струмінського. Рівнож важливим виданням є праця д-ра Івана Новосівського „Історія права Буковини і Бесарабії", значення якої для історії українського права ще колись відмітять науковці. Правдивим джерелом для науковців, як і рівнож цікавою та ітересною книжкою взагалі, є збірник статтей Івана Кедрина п. з. „У межах зацікавлення", сам заголовок якого віддзеркалює широкий діяпазон твору. Старанна редакція Ольги Кузьмович причинилася тут суттєво до вартости цієї книги.

Останньо появилася друком праця Василя Вериги „Галицька радянська соціялістична республіка" враз із передмовою Василя Маркуся. З перекладчої літератури вийшов минулого року Ксенофонта „Анабазис" у перекладі св. п. Михайла Соневицького.

Крім цього слід згадати, що НТШ послідовно видає джерельні твори у своїй серії реґіональних збірників, п. з. „Український Архів", що їх підготовляють поодинокі громадські комітети й організації.

З книжок, які появилися вже дещо раніше, слід відмітити „Тисяча років української культури" Мирослава Семчишина, на яку було чимало прихильних рецензій і яка, згідно з канцелярією НТШ, добре розходиться, і „Київ Шевченкових часів" Сергія Крашенінникова, який до речі, дуже припав до вподоби Майкові Едвардсові, авторові статті „Юкрейн" у журналі „Нешонель Джеоґрафік" та фотографові Стівові Реймерові.

Наш огляд видань НТШ за останні два роки не претендує на вичерпність. Крім того, що тут відмічено, є ще

(Закінчення на ст. 6-ій)

Вдячна пам'ять і вдячність тим, що завершили свою працю в НТШ

Впродовж до болю короткого часу відійшли з цього світу і від відданої праці для НТШ і всієї української громади п'ять дуже заслужених громадян, життя і заслуги яких повинні стати прикладом для тих, що прийдуть по них:

Д-Р СТЕПАН ГОРАК, дійсний член і заступник голови НТШ, професор Східньо-Іллинойського університету, видавець журналу „Нешенелітіс Пейперс", автор багатьох книжок і статтей. Помер 20-го грудня 1986 року на 65-му році життя.

Д-Р МИРОСЛАВ ЧАПОВСЬКИЙ, дійсний член і член управи НТШ, головний секретар Українського Братського Союзу, голова Фундації О. Ольжича, автор численних наукових праць. Помер 29-го січня 1987 року на 64-му році життя.

ІНЖ. АТАНАС МІЛЯНИЧ, колишній член управи НТШ, голова Українського Соціологічного Інституту, головний редактор збірника „Українські поселення", основник „Промбанку" у Львові. Помер 30-го квітня 1987 року на 85-му році життя.

ІНЖ. МИХАЙЛО ПЕЖАНСЬКИЙ, член НТШ і його науковий співробітник, співосновник і член управи Українського Термінологічного Центру Америки при НТШ, видатний член Українського Пласту. Помер 16-го червня 1987 року на 86-му році життя.

Д-Р ПЕТРО СТЕРЧО, дійсний член НТШ та директор секції суспільно-економічних наук, професор політичних і економічних наук Дрексел університету, голова ОДВУ, Організації Державного Відродження України, голова Карпатського Дослідчого Центру, автор численних праць. Помер 18-го червня 1986 року на 68-му році життя.

ВІЧНА ЇМ ПАМ'ЯТЬ!

НТШ БЕРЕ УЧАСТЬ У СВІТОВИХ І КРАЙОВИХ КОНҐРЕСАХ

Йдучи слідом за традицією довоєнних часів, коли львівське НТШ старалося не оминати нагоди, щоб виступити на міжнародних конференціях, наше Товариство вважає своїм обов'язком користати з усіх нагод, щоб репрезентувати українську науку, в цьому і вже 115-літнє НТШ, на широкому, крайовому й міжнародному ґрунті.

Майже щороку НТШ бере участь у загальноамериканських конференціях Асоціяції для розвитку славістичних студій, які збирають по дві тисячі й більше науковців не лише з ЗСА й Канади, але й чужих країв. НТШ відбуває в межах цих конференцій, відомих під скороченням АААСС, свої окремі сесії, які поміщені в книжці програми, де подається не лише назву Наукового Товариства ім. Шевченка, але й учасників і теми їх доповідей.

Очевидно, теми підбираються з українознавства, а на доповідачів запрошуємо найкращих знавців, часто й з-поза членів Товариства, часто неукраїнців.

В цьому році відбудеться така конференція в Бостоні в часі від 4-го до 8-го листопада. Її влаштовує НТШ разом з УНІГУ, Українським Науково-Дослідним Інститутом Гарвардського університету. Підготовкою займаються, крім Управи НТШ, проф. Франко Сисин і д-р Любомир Гайда. Низку ранішних наших конференцій у межах АААСС підготовляв недавно померлий св. п. проф. Степан Горак.

Темою цьогорічної сесії є „Тисячоліття Християнства в Україні-Русі: методологічні проблеми у готуванні релігійної історії України". Участь у конференції візьмуть дійсні члени НТШ: проф. О. Пріцак, як керівник, професори Б. Боцюрків і Ф. Сисин, та проф. П. Голлінґсворт з Гарварду і Д. Островський.

Науковому Товариству ім. Шевченка пощастило взяти участь у двох світових конґресах, присвячених совєтським студіям і східньо-европейським, які відбуваються щоп'ять років. Хоч участь у цих конґресах можуть брати вчені державних репрезентацій, НТШ відбуло на двох останніх конґресах окремі сесії під власним іменем. Вперше ми виступили на другій конференції в Ґарміш-Партенкірхен, у Німеччині в 1980 році, а в друге — на третій конференції у Вашинґтоні в 1985 році. Після цієї останньої конференції НТШ влаштувало прийняття для вибраних гостей, на якому було біля 120-ти осіб на чолі з головою цілого Конґресу проф. Оскаром Анвайлером з Німеччини, який вітав НТШ, як відому йому ще з довоєнних часів установу. Доповіді обох наших сесій швидко появляться друком в окремому томі „Записок НТШ".

Слід ще занотувати, що в минулому відбулися в Ню Йорку дві НТШ-івські конференції українсько-польські й одна білоруська. Заплянoвано теж, інші конференції, в тому одну на українсько-жидівські теми. На всіх конференціях влаштовуємо виставки та продаж видань НТШ й роздаємо сотні каталогів наших видань.

Склад Управи НТШ обраний на Загальних зборах в дні 25-го жовтня 1986 року

Голова — Ярослав Падох, екзекутивний заступник голови — Василь Ленцик, заступник голови й науковий секретар — Леонід Рудницький, скарбник — Іван Серант, голова координаційної комісії секцій — Олекса Біланюк, для зовнішніх зв'язків — Степан Горак, для Енциклопедії Українознавства — Василь Маркусь, для видавничих справ — Григор Лужницький, для справ преси — Іван Кедрин-Рудницький, директор бібліотеки й архівів — Василь Лев; секретарі Василь Калинович і Анна Процик; члени Управи: Роман Андрушків, Роман Борковський, Степан Ворох, Оксана Драй-Хмара Ашер, Іван Головінський, Тарас Гунчак, Петро Ґой, Іван Зяць, Мирослава Знаєнко, Альберт Кіпа, Ольга Кузьмович, Лариса Онишкевич, Наталія Пазуняк, Ярослав Пастушенко, Володимир Рак, Богдан Романенчук, Любомир Романків, Мирослав Семчишин, Володимир Стойко, Володимир Трембіцький, Євген Федоренко, Мирослав Чаповський, Вінкентій Шандор, Богдан Ясінський; директори секцій з правами членів Управи: Василь Маркусь — Історично філософічна секція, Василь Лев — Філологічна секція, Володимир Петришин — Математично фізична секція, Роман Осінчук — Хемічно-біологічно-медична секція, Петро Стерчо — Суспільно-економічна секція. Контрольна комісія: Дмитро Штогрин, голова, Роман Гуглевич, Мирослав Лабунька, Володимир Баранецький, Володимир Бандера. Делеґати до Головної Ради НТШ: Юрій Старосольський, о. Мелетій Войнар, Теодор Залуцький.

ДВІ РОКОВІ КНИГИ В ПІДГОТОВІ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ: ЖИТТЄПИС ТАРАСА ШЕВЧЕНКА І „СЛОВО ПРО ІГОРІВ ПОХІД"

„Життя Тараса Шевченка", знаменита книга Павла Зайцева, український текст якої появився двома накладами й здобув загальне признання, вже скоро появиться в англійському перекладі проф. Юрія Луцького у видавництві, в якому друкується англомовна Енциклопедія України, а саме в Торонтському університеті в Канаді. Книжка буде ілюстрована багатьма картинами Шевченка, в тому і кольоровими. Початковий наклад книжки — 2,000 примірників. Книжку поширюватиме назване видавництво та НТШ. Книжка без сумніву познайомить широкий американський світ з мало відомою на Заході геніяльною творчістю Шевченка.

Другою новиною у видавничій діяльности НТШ є підготова для друку великої, багато ілюстрованої й справді репрезентативної книги „Слово про Ігорів похід", що є найціннішою пам'яткою нашої старої літератури з раннього 12-го сторіччя. Її 800-річний ювілей зберігається з Тисячоліттям Хрищення України. Як хрищення України, так і цю перлину української поезії старається привласнити наш ненаситний північний сусід. Книжка вийде трьома мовами: українською, староукраїнською і англійською. Завдання книги — засвідчити її українське походження.

Обидві книжки дуже коштовні. Для їх появи потрібна допомога широкої української громади й її установ. Кредитівка „Самопоміч" у Ню Йорку започаткувала таку допомогу сумою 2,500 долярів. Напливають дальші пожертви, які будуть проголошені згодом.

НТШ Є СПІВВИДАВЦЕМ ЖУРНАЛУ МІЖНАРОДНОГО ЗАСЯГУ

Від дванадцяти років появляється заходами „Асоціяції для Студій Національностей СССР і Східньої Европи" піврічний журнал „Nationalities Papers", у якому друкуються статті й розвідки про народи Совєтського Союзу та про східньо-европейські народи їх історію і культуру. Асоціяцію і її журнал заініціював св. п. проф. Степан Горак, померлий 20-го грудня 1986 року на 65-му році життя, дійсний член і містоголова НТШ. Донедавна він був головним редактором того журналу, а останнього часу редакцією відає професор університету Йорк у Канаді, дійсний член НТШ, д-р Орест Субтельний.

За окремим договором співвидавцем названого журналу стало Наукове Товариство ім. Шевченка, що дає журналові змогу втримувати й розбудувати зв'язки зі східньо-европейськими народами й їх науковцями. Журнал розходиться по усіх краях, по обох сторонах совєтського кордону.

Крім проф. Субтельного, до редакції журналу належить також проф. Леонід Рудницький, містоголова й науковий секретар НТШ, як співредактор, а до видавничого комітету входять ще професори Ярослав Білінський, Петро Потічний, Іван Решетар і Роман Шпорлюк.

Передплата виносить 12 долярів річно; 20 дол. — на два роки. Члени Асоціяції одержують журнал безкоштовно, заплативши членську вкладку тієї самої висоти. Заохочуємо членів НТШ передплачувати цей цікавий журанал. Прохаємо управи наших Осередків праці допомогти поширити його. Замовлення посилати на адресу: Prof. Andris Skreita, Dept. of Sociology, University of Nebraska, Omaha, NE 68182.

Світлана Андрушків

ВІСТІ З БІБЛІОТЕКИ НТШ

1. Цінні книжки.

Бібліотека НТШ є місцем деяких дуже цінних і унікальних видань:

— Буквар. Львів, 1875 р. 103 стор. (включаючи вправи в читанні з титлами).

— Бутков, П. Г. Оборона лѣтописи русской Несторовой отъ навѣтъ скептиковъ. Санктпетербургъ, Въ Тип. Имп. Россійской академій, 1840. 462 стор.

— Головацький, Яков. Карпатская Русь. Географическо-статистическіе и историческо-етнографіческіе очерки Галичини, Северо-восточний Угріни й Буковинні. Видано правдоподібно у Москві в університетській типографії в році 1878. стор. 557-147.

— Гончаренко, Агапій, Споминки Агапія Гончаренка, українського козака-священика. Коломия, видав М. Павлик, 1894. стор. 36.

— Грушевський, Михайло. З починів українського соціялістичного руху: Михайло Драгоманів і женевський соціялістичний кружок. Відень, Український соціологічний інститут, 1922. 212 стор.

— Довбущенко, Яків. Михайло Драгоманів: його життя, наукове, політичне та громадська діяльність 1895-1920, Харків, Всеукраїнське Державне в-во, 192(?) 46 стор.

— Драгоманів, Михайло. Пропащий час: Українці під московським царством 1654-1876. З передмовою Михайла Павлика. Львів. З друкарні Івана Айхельберга, Дім „Просвіти", 1919, 38 стор.

— Кошиць, Олександер. Пам'яткова книга автографів хору Олександра Кошиця (1919-23) з концертового турне по Европі й Америці.

— Щербина, Р. Очерки южно-русскихъ артелей и общинно-артельних формъ. Одесса, Изданіе С. Шаповалова, 1881. 377 стор.

Згадана розвідка описує чумацькі валки, запорозьких мисливців, дніпровських лоцманів, косарські артілі, толоку, артілі жебраків, чабанівські артілі, організацію конокрадів, їх худоби на Кубані і багато іншого.

(Закінчення на ст. 6-ій)

КООПЕРАТИВНА ТРИБУНА

ЛИПЕНЬ 1987
ч. 4

Видає: ЦЕНТРАЛЯ УКРАЇНСЬКИХ КООПЕРАТИВ АМЕРИКИ (ЦУКА)
2351 West Chicago Avenue, Chicago, Illinois 60622
Редагує: ТАМАРА ДЕНИСЕНКО

УКРАЇНСЬКА КООПЕРАЦІЯ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

Подані таблиці представляють стан в капіталі наших кооператив. Вони дають повний образ оборотових капіталів кожної країни зокрема і сумарно цілої діяспори.

Таблиці вказують, що пересічний ріст у капіталі був: Канада 12%, ЗСА 20%, Австралія13%.

Конкретніше і яскравіше ріст оборотових капіталів вказують нам цифри. В 1981 році наша кооперація начислювала 485 мільйонів а в 1986 р. замкнула капіталом 1 більйон 166 тисяч. При чому найбільший ріст виказує ЗСА: з 190 мільйонів в 1981 році до суми 476 міль. Треба підкреслити важну ділянку фінансової господарської діяльности а саме, ощадности. В 1986 році ощадности збільшилися сумою 157 мільйонів.

Коли б тільки 500,000 нашого поселення країн — Канади, ЗСА і Австралії включити в українську кооперацію наші ощадности зросли б до 4 більйонів.

Переходячи до кінцевих висновків треба ствердити: представлені у звідомленні досягнення є доказом атрактивности кооперації в українській громадськости.

Одначе для вдержання кооперації на високому рівні конечно треба вести всесторонню працю:
1. для модернізації і введення всіх бажаних услуг,
2. для підвищування кваліфікацій працівників,
3. для здобування нових членів, молодих членів зокрема.

Ці три питання становлять головні постуляти в біжучому пляні УСКР. Великої уваги актуально вимагає справа приєднування нових членів. Крайові Конференції кооператив повинні розглянути усі можливі заходи для реалізації тієї вимоги. Рекомендується зацікавлювання молодих фінансово-господарськими студіями. Рівнож, доводити до свідомости української спільности, що базою усіх родів проєктів, починань і їхньої успішности є українська економіка. Гроші української людини повинні бути свідомо спрямовані в українське русло для творення нових вартостей в усіх ділянках і виявах.

В ділянці організаційно-ідеологічній УСКР є за координацією праці Крайових Централь з Українською Світовою Кооперативною Радою. Канадська Кооперативна Рада повинна поглибити контакти і співпрацю з канадськими кооперативами.

Порівнальний стан 1986-1981 років

*Капітал в мільйонах

КРАЇНА	Кількість Коопе-ратив	ЧЛЕНІВ (тисяч)	1986 КАПІТАЛ	1981 КАПІТАЛ
КАНАДА	31	58.416	476	269
З.С.А.	30	50.933	476	190
АВСТРАЛІЯ	8	9.466	48	26
РАЗОМ	69	118.815	1.000	485

Організація Українського Кооперативного Руху спирається на три-ступневій структурі своєї діяльности, а саме: кредитові і торговельні кооперативи, їх крайові Централі з Українською Світовою Кооперативною Радою як координуючою ідеологічною Централею. На усіх 69 кооператив маємо: в Австралії в Мельборні будівельну кооперативу „Одеса", торговельну „Поступ" і в ЗСА в Чікаґо торговельну „Самодопомога", кооперативну Оселю в Равнд Лейку і Кооперативну Забезпеченеву Агенцію.

Дуже важливою справою в пляні праці УСКР є — широка, дійсна співпраця з Українською Церквою і національно-громадськими надбудовами та спільна дія для збереження української національної субстанції та ідентичности. Це завдання нас усіх і будемо його виконувати.

Омелян Плешкевич

ПІЗНАЙМО КРЕДИТІВКУ „САМОПОМІЧ" У СИРАКУЗАХ, Н.Й.

РАДА ДИРЕКТОРІВ
Сидять з ліва до права: Др. О. Ґудзяк, М. Середович, М. Сидорович—голова, Др. С. Клюфас. Стоять: В. Ревюк, Н. Цвях, Н. Гайдук, П. Башуцький. Бракує на знимці: З. Євчук, І. Тереля.

Приблизно 25 років тому в українській громаді міста Сиракуз зродилась думка заснувати Кредитову Кооперативу — „Самопоміч". Треба було кілька років щоби полагодити всі стейтові вимоги і формальності і перевести думку в дійсність. Багато праці і зусилля над створенням кредитівки вложили вже покійні Др. Іван Заваликут, Юрій Ківерчук, Др. Іван Подюк, Іван Пігуляк та ще живучі Др. Михайло Логаза, Осип Гамій, Мирон Кузьма та інші.

В 1968 р. кредитівка розпочала свою діяльність і примістилася в одній кімнаті Українського Народного Дому. Її першим головою був Осип Гапій, котрий провадив її аж до 1976 р. Другим головою був Мирон Кузьма.

З початку членство і капітал кредитівки росли повільно. Однак, коли громада зрозуміла вартість української банкової установи, членство зросло без огляду на релігійні чи політичні переконання.

Від 1980 р. кредитівку очолює Мирон Сидорович. Кредитівка поширила своє приміщення в Українському Народному Домі при:

1317 West Fayette Street
Syracuse, NY 13204
Tel.: (315) 471-4074

і є відкрита:

пон., сер. і п'ятниця:
2-7 вечора
вівторок і четвер:
10-3 по полудні.

Скарбник кредитівки є панна Надя Цвях і своїм фаховим знанням і досвідом, професійно провадить кредитівкою для добра членів.

Кооператива тепер нараховує 670 членів, розпоряджає понад 3.8 мільйоновим майном і вже належить до середніх кредитівок. В 1986 р. вона зросла на 24%, і виплатила понад 180 тисяч долярів дивіденди, себто 28% більше чим в 1985 р.

Членство постійно зростає, одначе беручи під увагу скількість українського населення в Сиракузах, воно повинно бути багато більше.

Свою діяльність кредитівка „Самопоміч" розвинула на сусідні місцевості, де є українські громади — в Бінґамтон, Ютика і Авбурн.

УПРАВА ФІЛІЇ БІНҐАМТОН, НЮ ЙОРК
З ліва: Д. Юнко, К. Чебіняк, о. митрат Ф. Лаврик—настоятель укр. прав. церкви св. Івана, Т. Клачана, Г. Касприк, І. Тереля. Бракує пароха укр. кат. церкви—о. Б. Коня.

Філія в Бінґамтоні, яку відчинено в 1985 р., росте завдяки співпраці парохів обох церков і безкоштовної праці Івана Терелі і пань Чебіняк і Касприк. Щоби філії в Ютиці і Авбурн увінчались таким самим успіхом вони потребують декілька відданих кооператорів і більшої співпраці і вирозуміння української громади щодо її фінансового потенціалу в рямцях кредитівки „Самопоміч".

Кредитівка в Сиракузах постійно має на увазі потреби української громади — виплачує високу дивіденду на ощадностях, видає позики на доступних процентах на всілякі, особливо консумерційні, потреби, як рівнож призначує певні суми грошей з нерозділених прибутків на допомогу школам, церквам, науковим і громадським установам і харитативним інституціям.

Тому закликаємо всіх мешканців українського походження в м. Сиракуз, Бінґамтон, Ютика і Авбурн з їхніми ближчими і дальшими родинами стати активними членами кредитівки „Самопоміч", бо вона працює „не для зиску, не для милостині, а для услуги" громади.

КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ" У КЛІВЛЯНД, ОГАЙО ВІДЗНАЧИЛА 30 РОКІВ СВОЄЇ ДІЯЛЬНОСТИ

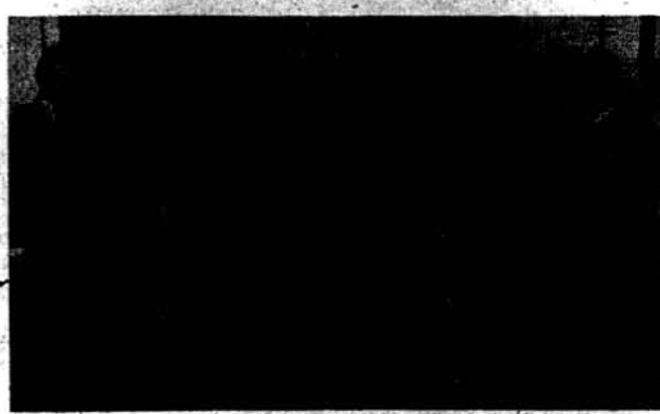

УПРАВА В 1987 РОЦІ
(Сидять з ліва) М. Гейниш—голова Т-ва „Самопоміч", Розалія Головка—голова, О. Ліщинецький— скарбник, (Стоять з ліва) Б. Попадик, С. Габель, В. Ліщинецький, Я. Завадівський—секретар, В. Федорів—секретар, Я. Кмьотек, Б. Кичун, М. Пукач, В. Боднар.

29-го березня 1987 року Кредитова Кооператива „Самопоміч", відбула річні загальні збори членів, на яких рівночасно відзначено 30-річну працю кредитівки на користь членам та українській громаді м. Клівлянд і околиці.

Завдяки підготовчій праці основоположників товариства „Самопоміч" у Клівлянді, відданості кооперативним ідеалам відомого й заслуженого кооператора з України — Михайла Хроновята та Романа Цегельського, котрий зібрав потрібні інформації, відбував зустрічі з представниками Ліги Кредитової Юнії, та нав'язав стосунки з існуючими кооперативами, Кредитова Кооператива „Самопоміч" розпочала свою діяльність 1-го січня, 1957 року.

Від перших скромних активів $56,239 і 250 членів кредитівка виросла до 19 мільйонів долярів і 3000 членів при кінці 1986 р. Це завдяки довір'ю і терпеливості більшості членів та відданої праці й зусиллі працівників і членів її Керівних Органів. Даючи найкращі услуги своїм членам, кредитівка в 1986 р. виплатила членам $1,135,266 дивіденди і уділила 276 позичок на суму $8,390,614.

В 1987 р. передбачується дальший ріст і ще кращі досягнення при постійній льояльності й активній співпраці цілої української громади м. Клівлянд і околиці.

Кредитова Кооператива „Самопоміч" (Cleveland Selfreliance Credit Union) має своє власне приміщення при:

6108 State Road
Parma, Ohio 44134
Tel.: 884-9111 884-9122

години урядування:
пон. і вівт.: 9-2 по пол.
чет. і п'ятниця: 9-7 веч.
субота: 9-1 по пол.

ПРАЦІВНИКИ
(Сидять з ліва) Л. Побур, О. Ліщинецький, А. Вирста. (Стоять з ліва) Г. Савчак, К. Бебко, Н. Боґес, І. Бицко.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

Перш за все прийміт мої скромні ґратуляції з дуже гарно редаґовані графічно оформлені перш три числа „Кооперативно Трибуни". Хочу вірити, щ зі всіх читачів хто отриму цю газету принаймі трети на прочитала або подиви лася і звернула увагу н нашу охайну „ластівку" — „Кооперативну Трибуну".

Прийміть також в добрі вірі мої думки і рекоменда ції на цікавий допис п. Д Григорчука — „Що за Причина?", в якім автор запитує чому лише 60,000 американських українців користає з услуг наших кредитівок. Дальше, в тім самім дописі він сам дає причини „відчужилися, зобоятніли, асимілювалися" і.тд. З його відповіддю я погоджуюся, але ще з одним важним додатком, а саме: *Вони не є поінформовані про услуги і користі наших кредитівок, бо не розуміють української мови.* Я є переконаний, що більшість нашого теперішнього членства, особливо нижче 45-ти років *не вміє, або не читає преси українською мовою.* А що вже говорити про решту мільйона або півтора американських українців?

Ми маємо прекрасну ідею і услугу для нашої спільноти — поможім їм її використати. Поможім їм стати членами нашого кооперативного руху з всіма його услугами і вигодами — але мовою, яку вони розуміють. Всі вони, всі, котрі з різних причин не володіють мовою своїх батьків, дідів і прадідів мають повне право членства в нашій кооперативній сім'ї, а наш обов'язок зробити їх членство їм зрозумілим і доступним, щоб вони гордилися своїм українським походженням.

Мої рекомендації:

1. Видавати „Кооперативну Трибуну" — англійською мовою.
2. Це видання повинно бути доступним кожному членові—родині даром.
3. Змінити це видання з квартальника на дво-місячник.
4. Частинно фінансувати це видання з приходів з реклям різних фірм.
5. На літній сезон видавати спеціяльне число, яке треба розповсюджувати на всіх літніх таборах, з'їздах, оселях, а особливо на фестивалях (інтернаціональних, церковних, громадських — всіх, де є яка небудь українська репрезентація).
6. Дописи, головно в літніх або „фестивальних" числах повинні бути дуже оптимістичні, будуючі, інформативні, короткі, заохочуючі і приваблива ілюстровані.

Володимир Пилипшенко.

ДЕЩО ПРО ІНВЕСТИЦІЇ

(*Продовження*)

Облігації і бонди все мають номінальну вартість (par value) — це те, що має бути сплачене вірителеві і відсотки, які вони платять звичайно означені як процент від номінальної вартости, в річному відношенні. Відсотки звичайно виплачується два рази до року, що шість місяців, за виїмком деяких федеральних випусків, про які будемо говорити пізніше. Тому що бонди і облігації можуть бути видані „на носія" (bearer certificate), це значить що хто має даний документ, уважається його власником. У цій формі виставлені бонди чи то облігації мають причіплені до документу „купони", що на них надрукована сума і дата піврічних відсотків, як також хто і де буде виплачувати (звичайно назначений довжником банк). Купони такі треба відтинати і представити до заплати Звичайно банк в якому мається конто може це полагодити. Коли бонди чи облігації є „реєстровані", назначений на це банк веде точний реєстр всіх власників, і автоматично висилає їм чека на відсотки чи на сплату капіталу. Тут треба пам'ятати щоби все подавати зміну адреси, бо віритель має тільки обов'язок висилати заплати на останню подану йому адресу.

Як бачимо, форма виставлення „на носія" небезпечна. Коли хтось вкраде документи, чи він знищиться в якийнебудь спосіб, то він пропав, подібно як загублені чи вкрадені гроші. Реєстрованого документу в цей спосіб втратити не можна, бо все можна дістати дуплікат. Злодій не може з нього скористати, бо щоби переписати на іншого властителя, документ мусить бути підписаний властителем нотаріяльно завіреним підписом, і пересланий до реєструючого банку. Тож коли іде про забезпечення капіталу, реєстрована форма багато безпечніша, а також вигідніша, коли іде про одержування відсотків чи сплати капіталу.

Др. Юліян Залізняк

* *Подаємо відповідні англійські технічні вислови, щоби улегшити читачам користування англомовними джерелами.*

(*продовження буде*)

КРЕДИТОВІ КООПЕРАТИВИ З.С.А
Стан на 31 грудня 1986 року

• Цифри подані в тисячах

Ч П	НАЗВА КООПЕРАТИВИ	МІСТО	ЧЛЕНИ	КАПІТАЛ	ОЩАД-НОСТІ	ПОЗИКИ	% до капіталу	РЕЗЕРВИ	% до капіталу
1	Самопоміч	Ню Йорк	7,019	108.870	98.611	53.308	49	8.448	7.7
2	Самопоміч	Чікаго	7,643	80.309	74.323	50.020	62	4.733	5.9
3	Самопоміч	Дітройт	4,637	44.640	41.221	11.750	26	2.158	4.8
4	Самопоміч	Філаделфія	2,791	32.500	29.889	21.110	65	2.077	6.4
5	УКСпілка	Рочестер	3,127	27.502	24.626	19.990	73	2.505	9.1
6	Кооп СУМА	Йонкерс	2,628	24.479	21.693	17.941	73	2.356	9.6
7	Самопоміч	Нюарк	2,623	22.656	20.844	17.785	78	1.334	5.9
8	Самопоміч	Парма	3,037	18.771	17.941	13.174	70	906	4.8
9	Самопоміч	Пасейк	1,947	17.552	16.285	9.480	54	1.232	7.7
10	Самопоміч	Джерзі Сити	2,070	17.382	16.242	13.994	80	798	4.6
11	Укр Православна	Ню Йорк	1,810	16.894	15.588	8.322	49	991	5.9
12	Кооп „Будучність"	Дітройт	1,792	14.555	13.939	6.000	41	549	3.8
13	Кооп св Андрея	Бавнд Брук	1,979	12.357	11.796	10.899	88	239	1.9
14	Самопоміч	Гартфорд	1,004	7.097	6.309	4,027	57	684	9.6
15	Кооп „Дніпро"	Бафало	1,277	4.248	4.004	3,198	75	98	2.3
16	Братська Кооп	Бостон	408	4.103	3.770	2,336	57	210	5.1
17	Самопоміч	Пітсбург	677	3.496	3.314	596	17	180	5.1
18	Самопоміч	Сиракюз	620	3.402	3.213	839	25	173	5.0
19	Самопоміч	Кергонксон	372	2.980	2.863	985	33	103	3.5
20	Самопоміч	Балтімор	567	2.489	2.248	1.463	59	241	9.7
21	Укр Кред Кооп	Міннеаполіс	703	2.237	2.049	1.387	62	162	7.2
22	Самопоміч	Елізабет	310	1.688	1.588	1.500	89	73	4.3
23	Укр Амер Кооп	Фенікс	192	1.477	1.394	687	46	82	5.6
24	Укр Амер Кооп	Маямі	275	1.251	1.167	543	43	79	6.5
25	Кооп-ва „Основа"	Клівленд	354	1.096	1.008	851	78	88	8.0
26	Укр Кред Кооп	Лос Анджелес	374	568	496	448	79	72	12.7
27	Братська Кооп	Скрентон	210	302	282	78	25	5	1.6
28	Самопоміч	Честер	155	155	141	91	64	10	5.3
29	Укр Кред Кооп	Мілвокі	158	185	146	74	39	38	20.5
30	Укр Кред Кооп	Вашінгтон	174	169	162	74	43	5	3.0
		РАЗОМ	50,933	475.410	437.133	272.949	57	30.629	6.4

ПОЖЕРТВИ НА ПОТРЕБИ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ім. ШЕВЧЕНКА

за час від жовтня 1986 до 8-го липня 1987 р.

$10,000.00 — д-р Остап Котик-Степанович — на упорядкування архівів УССів; Марко Лепкий з дружиною — **у пам'ять батьків проф. Миколи й Іванни Лепких** — на стипендійний фонд для українських студентів.

$3,000.00 — Галина Островерха — на видання праці мужа Михайла.

$2,500.00 — „Самопоміч", Українська Кредитівка в Ню Йорку — на видання „Слово о полку Ігоревім"

$1,000.00 — Софія Андрушків — **у пам'ять мужа проф. Осипа** — на потреби бібліотеки НТШ.
Осипа — на потреби бібліотеки НТШ; Михайло і Марія Іваськевичі; Ярема Козак; д-р Василь і Регіна Коструб'яки — на видання праці про д-ра В. Старосольського; Микола і Олександра Крумшини; Іван Ляш; д-р Іван і Анна Новосівські; Наталія Романовська **у пам'ять мужа Володимира**; „Самопоміч" у Ню Йорку — на видання праці Петра Андрусева — „Мистецтво — найміцніша зброя".

$750.00 — Аркадій Мулак-Яцківський.

$500.00 — проф. Едвард Жарський; д-р Марія М. Овчаренко — на видавничий фонд НТШ; д-р Володимир Палашевський; „Самопоміч" у Гартфорді — на видання „Слово о полку Ігоревім"; „Самопоміч" у Джерзі Сити — на видання „Слово о полку Ігоревім; „Самопоміч" у Філядельфії — на видання „Слово о полку Ігоревім".

$430.00 — адв. Зенон Б. Масний.

$300.00 — інж. Євген й Ірина Мельники.

$250.00 — Софія Незд — **у пам'ять свого мужа Миколи**; Богдан і Наталка Петріна; „Самопоміч", Українська кредитівка у Дітройті; „Самопоміч", Українська Кредитівка у Ню Йорку; СУМА — Федеральна Кредитова Кооператива у Йонкерсі, Н. Й.

$200.00 — Тарас й Ірина Ванчицькі — **у пам'ять сина Євгена Ванчицького**; Дарія Дудра — **у четверту річницю смерти мужа д-ра Михайла Дудри**; Василь Мисак; д-р Ярослав Рожанковський — **у пам'ять д-ра Романа Струмінського**; Рочестер — Українська Федеральна Кредитівка (сто дол. на видання „Слово о полку Ігоревім"); о. Севастіян Саболь, ЧСВВ; Лідія Хома.

$150.00 — Іван С. і Нона Ґарк, Василь й Анна Натина; Іван Сливка на видання „Слово о полку Ігоревім"; Українське патріярхальне Товариство в Ню Йорку; Союз Українок Америки у Трентоні — на видавничий фонд д-ра Б. Ф. Корчмарика.

110.00 — Володимир і Анна Раки.

$100.00 — д-р Роман й Анна Алиськевич; Іван Безручко; М. Біраковський; Христина Блазенко; д-р Богдан Бородайко; д-р Ігор Ґалярник; В. Гнатчук; д-р Володимир і Дарія Гойдиш; д-р Роман й Ольга Дзядів, д-р М. Іванців; д-р А. Кміцикевич; І. Козак; інж. Василь і Лідія Колодчин; І. й С. Король; Ігор М. Коцур; Степан і Надія Костик; Юрій і Тетяна Кузич, Ф. Кульчицька, М. і Н. Лаврин, д-р Андрій і Дарія Левицьки, д-р Мирон і Рут Новосад, В. Оренчук, д-р Ярослав і Ярослава Панчук, д-р Теодор П. Правак, д-р Андрій Рак, проф. Іван й Олена Решетар, Марія Савдик, В. Савків, Самопоміч, Українська Кредитівка у Гартфорді, Самопоміч, Українська Кредитівка у Рочестері (на видання „Слово о полку Ігоревім"), д-р Геральд і Оксана Сидорак, Александер і С. Скоп, д-р Галина Скорецька, д-р Олег Слюзар, д-р Степан і Тамара Тимків, Українська Православна Кредитівка в Ню Йорку, д-р Богдан Цепевич.

$50.00 — Марія Андрусяк — **у пам'ять д-ра Іллі Андрусяка**, д-р Роман і Марія Борковський, Володимир і Катерина Воловодюк, д-р Г. Врецьона, Борис Галан, інж. Ярослав Гладкий, Громадський Комітет у Лорейні, Борис Грицак, д-р Мирослав й Ільза Грушка, Роман і Люба Домбчевський, Володимир Залуцький, Теодор Зубрицький, Наталія Коваль, Тарас і Ксеня Козбур, Володимир і Галина Король, Олена Костюк, Теодор й Олександра Костюк, Богдан Крук, д-р Роман і Наталія Кравчук, Василь і Пелагія Кучкуда, проф. Василь Лев, д-р Михайло Лободяк, В. Могучий, д-р Ярослав Мігайчук, Юрій і Христина Навроцькі, д-р Іван і Анна Новосівський, д-р Ярослав Очередько, Юрій й Анна Павлічко, Микола Прегара, д-р Мирослав і Люба Прокоп, д-р Петро Пшик, інж. Олег і д-р Іванна Ратич, Марія Ржепецька, Антон і Р. Робінс, „Самопоміч" — Українська Кредитівка у Балтіморі (на видання „Слово о полку Ігоревім"), Александер Серафим на видання „Слово о полку Ігоревім", д-ра Марія Фішер-Слиш, д-р Олександер Стрільбицький, Василь й Г. Тір, д-р Борис А. Филипчак, Олекса і Мирослава Цибрівський

$35.00 — д-р Т. Артимович

$30.00 — Наталія Загайкевич — на видання книжки інж. А. Мілянич, Петро Крамаренко, Антін Р. Колтонюк, Орест Мартинович, Марія Савицька

$25.00 — Борис Александер, Павло і Марія Баб'як, д-р Роман Барановський, А. и Ю. Безушко, д-р Роман Богонович, Петро й Анна Болонний, д-р Володимир Бровінс, д-р Олег і Людмила Волянський, Володимир Ворох, д-р Богдан й Ірина Гнатюк, Лев і Л. Григочук, Іванна Гринь, Ярослав Н. Ґелета, д-р Богдан Ґрабовський, Тетяна Данилів, Андрій Дзедзик, д-р Роман Дикий, Володимир Дучинський, Галина Єфремов, о. Василь Іващук, д-р Іван Кіндрат, Марія Кіцюк, Нестор Когут, Ігор і Анісся Козак, Юрій С. Кравець, Ігор й Ірина Лесик, Миролюб Лозинський, Михайло і Галина Потоцький, Роман А. Лехіцький, Ярослав і Марія Матковський, д-р Андрій Мацюрак, Юрій і Ярослава Мельник, Наталія Мітрінга, д-р Леонід Мостович, Олена Несіна, д-р Осип і Лідія Оришкевич, д-р Роман і Лідія Осінчук, Іван і Галина Панчак, Марія Підгородецька, Роман і Галина Поритко, Олександер й Анна Пришляк, Богдан Робак, Марія С. Рудницька, Атанас Слюсарчук, Микола Сороколіт, Василь Сосяк, д-р Богдан Старух, д-р Євген і Ніля Стецьків, Микола и Анна Стасів, д-р Олекса і Кароліна Стопярський, Іван Стопек, д-р Іван Сумик, В'ячеслав Цетенко, Н. Черевайко, Ярослав и Ольга Чипак, Микола і Стефанія Чорний, Марта Д. Шиприкевич, Володимир і Надія Шкільник, д-р А. Школьник, бл. п. архимандрит Павло Ямняк, д-р Михайло й Іванна Яцух

$20.00 — Еліяс Борис, Андрій Бульба, Петро Вигінний, д-р Василь і Одарка Витвицький інж. Ігор і Рома Гайда, Василь Гуцуляк, Василь Єванців, Стефанія Ермолович, Андрій і Лідія Закревський, інж. Євген і Євгенія Івашків, д-р М. Іваницький, Володимир Каницький, Ксеня Качкієнович, інж. Володимир Кліш, інж. Ігор Кмета, Володимир Когутяк, Теодор Коропишин, Бенджамін і Віра Корсунь, Сильвестер Костик, Микола Костирко, Володимир і Анастазія Кручовий, д-р Роман Кухар, Микола й Надія Лаврин, Володимир Лучков, д-р Іван Макаревич, Іван Макар, Роман А. Мельник, д-р Мирослав и Анна Мичковський, Джеймс Д. Музичка, Омелян Омецінський, Юрій Опадчий, інж. Богдан і Марія Пашковський, Лариса А. Погорецька, д-р Мирослав й Ірина Полотнянка, Стефанія Пурій, Ірина Решитилович, Володимир Сорочак, Михайло Тарапацький, Роман Хаджай, Іван і Марія Черешня, Юрій Шавалюк

$15.00 — І. Бабій, Ярослав Букачевський, Володимир Волчук, Олександер Дебрин, Василь Еванців, Семен Костів, інж. А. М. Мілянич, д-ри А. О. Наклович, Любомира Оґаренко, Ірина Пашковська, Микола і Марія Ромах, Сергій Сахарук, Юрій і Христина Свищук, д-р Микола і Галина Степаненко

$10.00 — Володимир і Марія Барагура, Юліян і Марія Оксана Бачинський, д-р Любомир Билов, Петро і Христина Бойчук, Мирон Болюх, Михайло Бохно, А. Булак, Юрій Войчак, Володимир і Марія Гаврипяк, Семен Гасяк, Володимир Гошовський, Роман Грабець, Михайло Гриник, Дора Грициляк, Степан і Надія Голяш, Теодор Данчевський, Василь Дах, Катерина Денисенко, Іван Дзівак, Р. Довбенко, Іван Дурбак, Лариса Журавель, Іван Журківський, Роман Запутович, Михайло Зліденний, Яків Іващенко, інж. Михайло Ільків, Олександер Канюка, Юліян Копка, Микола Корінець, Олександер Копчак, Петро Костечко, Юліян Крижановський, інж. Микола Курчак, Любомир і Марія Лампіки, Віра Левицька, Мирослав Лисобей, Олекса Д. Лімонченко, Ева Лісікевич, Олександер і Марія Лужницький, Дмитро Лясевич, Константин Малахов, д-р Роман Миколаєвич, д-р Володимир Михайлів, Зеновія Мосійчук, Василь Надраґа, Юліян Охримович, Євген Піндічук, Володимир Рак, Степан Сідлярчук, Семен Старов, Юліян Старосольський, о. Іван Тилявіський, д-р М. Тимняк, Омелян М. Тишовницький, Стефан Чорній, Марія Чорняк, Михайло В. Яримович

$5.00 — Василь Багрій, Олекса П. Бреславець, Володимир Дитиняк, Семен Дорощак, Теодозій Дячок, Роман Керницький, Володимир Корінь, Федір Корсунь, Андрій Коцибала, Любомир Мiз, Стефан Місило, Юрій А. Німилович, Стефан Пилипчак

У Бразилії...

(Закінчення зі стор. 1)

му сприяє й та обставина, що на розмові спочатку присутній нюйоркчанин Микола Чорний, який везе в Південну Америку вже в середині серпня молодих нюйоркських бандуристів. Вони матимуть там виступи і вестимуть вишкіл молодих тамошніх бандуристів. Їдуть бандуристи з Ню Йорку з кільканадцятьма бандурами, що їх вже купив або ще купить М. Чорний, якщо „громада допише" й дасть М. Чорному на це фонди.

Д-р Мих. Рубінець зобов'язався допомогти Миколі Чорному на своєму терені, в Бразилії. А в Аргентині чи в Параґваї теж напевно не забракне добрих українських людей, які допоможуть нашим кобзарям — нюйоркчанам вигідно розгоститися.

Все це в більшій або меншій мірі вже обговорювалося на сторінках щоденника. Але є теми в нашого гостя, про які ми тут менше знаємо, до речі, він перший раз у ЗСА, — тож питаємося його про нього самого якнайбільше. Д-р Рубінець став політичним втікачем з Польщі, тобто емігрантом у 14 років. Як сталося, що він уже в отроцькому віці став небезпечним для Річі Посполитої?

В Аргентину він втік з Галичини ще підлітком, бо польська поліція була на його сліду. До цього дійшло через підпільну націоналістичну діяльність його матері Софії Рубінець з дому Голембійовської, що була активно замішана в кількох політичних процесах, де на суді свідчити мусів і 12-річний її син Михайло. Був він головним свідком трьох політичних процесів у Рогатині. Щоб його тоді не взяли до поправного дому для малолітніх „правопорушників", треба було врятуватися виїздом усій родині з Рогатинщини, звідки родина Рубінців походить. Це було в 1936-му році. Переїхати в Аргентину було не тяжко, бо батько д-ра М. Рубінця поручник Осип Рубінець перебував уже там з 1928 року. Сам поручник мав проблеми з поліцією у Польщі як асистент генерал-полковника Андрія Долуда, начальника Штабу Армії УНР, який після невдалого Зимового походу 1920 року був інтернований і за деякий час виїхав до Південної Америки, куди поїхав і поручник Осип Рубінець, його помічник.

В Аргентині проминуло отроцтво Михайла Рубінця. Тут він пройшов свою початкову й середню освіту, завершивши все студіями економії в державному університеті в Буенос Айресі, де здобув докторат і став експертом у економічних справах, відкривши своє власне Бюро. Для заробітку працював переважно для суду, а вільний час віддавав громадській і політичній українській роботі, належачи до ОУН, Організації Українських Націоналістів полк. Андрія Мельника. Займав він у ОУН різні відповідальні становища, цікавився пресою і працював кореспондентом багатьох часописів, включно із „Свободою". В Аргентині одружився він з українкою з Курітіби Лідією Горішною, яка загинула трагічно в автомобільній катастрофі. Не легко було д-рові М. Рубінцеві погодитися з цією великою особистою втратою, коли залишився сам з малолітнім сином, і лише згодом, — це буде 11 років тому, д-р Михайло одружився вдруге, і — цікаво, — що знову з бразилійкою Регіною Шпак, що не тільки походить з свідомої української родини, але й громадсько працює для українців. Регіна Рубінець проживала сім років в Буенос Айресі, але перемогла туга за рідним домом і, одружившись, Рубінці переїхали на стало в Бразилію. В обох повні руки роботи. Сам д-р Михайло пішов на часткову емеритуру (часткову, бо він ще не в пенсійному віці), і тепер він може присвячуватися ще більш громадській праці і політичній, використовуючи свій досвід у царині зовнішньої політики, якою займався у свій час як „мельниківець" з рамени ОУН. Пані Регіна в свою чергу віддається цілковито мистецтву й українській пісні. Вона має свій вокальний Ансамбль і виступає з ним і перед бразилійською публікою. В неї гарний голос-сопрано Регіна Рубінець сприятиме теж концертам наших кобзарів і звичайно використала вона повністю нагоду ще більш удосконалити своє кобзарське вміння, коли в Курітібі перебував наш кобзар бандурист Юліян Китастий, який залишив по собі глибокий і широкий слід на українському бразилійському терені. По його свіжому сліду (він там був кілька тижнів у Великодньому періоді цього року) якраз і їдуть туди наші молоді нюйоркські бандуристи, зорганізовані Миколою Чорним, одержимим бандурою в найкращому розумінні цього слова.

Попри культуру ще одна ділянка лишилася нам до обговорення: політична діяльність д-ра М. Рубінця з рамени Д Ц УНР в екзилі, бо якраз Представництво Державного Центру на Південну Америку очолює він. Тож інформує нас, потішаючи, що Бразилія, як і Арґентина — незвичайно доброзичливо й уважно прислухаються до дій українського Уряду в екзилі. Там зовсім інше ставлення офіційних чинників до ДЦ УНР і всього українського, ніж це є в Північній Америці, де українцям кидаються важкі колоди під ноги, — чого не можна не зауважити. Про відносини в Бразилії доповідав він у Філядельфії на річному Пленарному засіданні Уряду УНР та Президії УНРади.

Перебував д-р М. Рубінець в ЗСА та Канаді від 13-го травня до 7-го липня. Перші три дні провів на згаданих важливих нарадах Державного Центру, де мав з чого звітувати: як бачимо, його звітування можуть піднести на дусі і зміцнити віру, бо наші українські справи не є аж такі трагічні в світі, як це нам могло б на підставі досвіду українців у ЗСА здаватися. Д-р М. Рубінець, після травневих нарад у Філядельфії, відбув поїздку „ад гок" по певних українських осередках, де доповідав або вів розмови на цікаві українцям справи. Був у Ню Йорку, Ірвінгтоні — Нюарку, Рочестері, Джерзі Ситі, на Союзівці на з'їзді Сеньйорів, і в Торонто Скрізь обсервував наші українські громади та українські інституції, приглядався до людей, чим вони живуть і чим болiють, щоб, повернувшись до своєї прибраної батьківщини, розповісти їм про нас — їхніх краян-земляків, які мають матеріяльно дуже а дуже ліпші умовини, ніж бразилійці, але в багатьох інших відношеннях — в бразилійців американцям є чому повчитися. Ось хоча б повчитися покликання до вищих і світліших життєвих доріг. Бо це з Бразилії маємо чималий гурт молодих священиків і сестер-законниць, і це в Бразилії є ще більший гурт питомців-семінаристів, що незабаром стануть служити при вівтарях обох українських Церков: і православної і католицької. В цьому відношенні — північноамериканські українці недописали...

Прощаємось з д-ром М. Рубінцем дуже сердечно і запрошуємо приїхати знову вже із дружиною. Він матиме тоді напевно ще більше цікавих справ для обговорення з нами.

РЕЧНИКИ МІНІСТЕРСТВА закордонних справ Західньої Німеччини повідомили кореспондентів, що в Совєтському Союзі розпочалась процедура звільнення молодого західньонімецького летуна Матіяса Руста, який на малому літаку типу „Сессна" перелетів фінляндсько-совєтський кордон і без труднощів приземлився на Червоній площі в Москві. Слідство в його справі вели, очевидно, органи КҐБ. Совєтські слідчі поводяться з Рустом лагідно, допускають на побачення з ним представників німецької амбасади, а деякі газети написали, що Руста правдоподібно звільнять ще в цьому місяці.

В КАРАЧІ, ПАКІСТАН, далі продовжуються бої між племенами, зриваються бомби, міни, гранати, гинуть цивільні, дуже часто невинні люди. Там уже загинуло понад 20 осіб, а 100 були поранені і доставлені до шпиталів поза місцем боїв. Карачі — одне з більших міст Пакістану, населення якого досягає сім мільйонів осіб. Досі воно вже не раз було місцем зударів між племенами і міжфракційних боїв, які кінчалися трагічно для місцевого населення. Тим разом навіть дипломатичні станиці, тобто амбасади і консуляти західніх і східніх країн, запротестували проти заколотів, і вимагають від центрального уряду в Ісламабаді докласти всіх зусиль, щоб захоронити закордонних дипломатів від тероризму місцевих мешканців.

ЛІДЕР СВІТОВОГО жидівського конґресу Едгар Бронфман перебуває тепер в комуністичних країнах Східньої Европи. У вівторок, 14-го липня, він прибув з Беоґраду в Югославії до Будапешту, щоб там вести переговори з місцевими комуністичними лідерами про поліпшення відносин комуністичних країн з Ізраїлем і лібералізації еміґраційних законів, з яких могли б скористати тисячі жидів, які хочуть покинути комуністичні країни. З Бронфманом їздить також генеральний секретар СЖК Ізраель Зінгер. Граючи на сантиментах мадярів, Зінгер заявив кореспондентам, що Мадярщина могла б відіграти провідну ролю не тільки у поліпшенні відносин з Ізраїлем, але також у справі мирного процесу на Близькому Сході.

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ, у спробі зібрати 5.9 міл. дол. у незаплачених студентських позичках, повідомив понад мільйон довжників, що вони мусять заплатити свої задовження до 1-го жовтня ц. р., або будуть обтяжені ще й додатковою сумою.

ПОДАТКОВИЙ УРЯД ЗСА погодився вперше поділитися інформаціями з містом Ню Йорк, щоб знайти тих людей, що цілево обманюють у плаченні своїх податків. Ню Йорк сподівається дістати велику суму додаткових прибутків.

АГЕНТСТВО АССОШІЄЙТЕД Пресс повідомило, що 20 колишніх високих старшин іранської армії повідомили про створення Національної визвольної армії і приєднання цієї армії до організації „Муджагедін хальк" (народні борці), які гостро виступають проти політики аятолли Хомейні і беруть навіть участь в складі іракської армії у боях проти іранців.

У ДЕВ'ЯТУ ДУЖЕ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ НАШОГО ЛЮБОГО ОДИНОКОГО СИНА

бл. п.
МАРКА ЛЮБОМИРА ГЕВРИКА

в понеділок, 20-го липня 1987 року, о год. 8-ій рано в катедрі св. Володимира й Ольги у Вінніпеґу буде відслужена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

Проситься Приятелів й Знайомих помолитися за Маркову душу.

ТАТО, МАМА
сестри — МАРУСЯ з чоловіком ЛЕВКОМ
ЛІДА з чоловіком МАТЕЄМ
сестрінки — МАРКО І ХРИСТИНА

ГОЛОВНА УПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ б. ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ (ОбВУА)

з глибоким смутком повідомляє все наше Членство та Українське Громадянство, що дня 14-го липня 1987 р., відійшов у Вічність на 76-му році життя визначний діяч ОбВУА. Його основоположник, довголітній скарбник ГУ ОбВУА, його голова через дві каденції, а від жовтня 1986 року Почесний Голова ОбВУА і діяч „Червоної Калини"

СЛ. П. ПОЛКОВНИК
ЙОАХИМ ВИШНЕВЕЦЬКИЙ

ПАНАХИДА в п'ятницю, 17-го липня 1987 р., о год. 7:30 вечора в похоронному заведенні П. Яреми на 7-ій вул. в Ню Йорку, а в суботу, 9:30 ранком будуть відслужені ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в українській католицькій церкві св. Юра в Ню Йорку, відтак Покійний буде похоронений на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Пані Ользі, дружині Покійного, висловлюємо наше глибоке співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ГОЛОВНА УПРАВА ОбВУА

•

Замість квітів на могилу Покійного просимо складати пожертви на архів УСС, або на Гарвардський Проект.

Ділимося сумною вісткою, що дня 14-го липня 1987 р., відійшов у Вічність на 94-му році життя сотник Української Армії, учасник боїв під Крутами та Зимового Походу

СВ. П.
ВАСИЛЬ ДЗЮБЛИК

ПАРАСТАС у четвер, 16-го липня 1987 р., о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні Колодій-Собчик на Вест 14 вул., Клівленд, Огайо.

ПОХОРОН з того ж похоронного заведення в п'ятницю, 17-го липня 1987 р., о год. 9-ій ранку.

Тлінні Останки спочинуть на Brooklyn Cemetery, Cleveland, Ohio.

В глибокому смутку:

Пасербиця — ГАЛИНА ДМИТРЕВИЧ
з чоловіком ЛЕОНІДОМ та Родиною

У глибокому смутку повідомляємо Друзів і Знайомих, що 5-го липня 1987 р. у ранніх годинах відійшла у Вічність проживши 81 рік наша Найдорожча Мама і Бабуся

бл. п.
МАРІЯ з ВАСЕЛЕНКІВ КОЛОМИЄЦЬ

ПОХОРОН відбувся 8-го липня 1987 р. з православного собору св. Володимира на цвинтарі Елмвуд.

Горем прибиті:

син — АНАТОЛІЙ з дружиною ЛЮБОЮ і дітьми МАРТОЮ і АНДРІЄМ
син — ЮРІЙ з дружиною ОЛЕКСАНДРОЮ і дітьми АНАТОЛІЄМ, ТАЇСОЮ і ТАМАРОЮ
та ближча і дальша рідня в Україні, Америці і Канаді.

У смутку повідомляємо Родину і Приятелів, що 9-го липня 1987 р. відійшла у Вічність на 89-ім році життя

св. п. ОКСАНА
з ГІРНЯКІВ-МАРТИНЕЦЬ

вдова по св. п. Теодорові Мартинець, учасникові Визвольних Змагань, директорові Українського Земельного Банку у Станиславові, під час першої інвазії большевиків заарештований і пропавший.

Похоронні відправи відбулися у Статен Айленд і на цвинтарі св. Андрія у Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:

донька — МАРІЯ з чоловіком ТОМОМ О'РОУРКЕ дітьми і внучкою
брат — АНДРІЙ ГІРНЯК з дружиною, в Канаді
сестра — ТЕТЯНА з Родиною

•

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

у Люрді

•

Замість квітів на свіжу могилу Дорогої Сетри складаю 100 дол. — на Патріярший Фонд

ТЕТЯНА БОГАЧЕВСЬКА

ПРЕЗИДІЯ ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ „СЛОВО"

ділиться із своїм членством і всім українським громадянством сумною вісткою, що в четвер, 9-го липня 1987 р. перед полуднем помер на 82-му році життя

УКРАЇНСЬКИЙ ПИСЬМЕННИК

СВ. П.
УЛАС ОЛЕКСІЙОВИЧ САМЧУК

член-засновник і почесний член „Слова" та довголітній діяльний член Президії нашого об'єднання і член Редакційної Колеґії збірника „Слово".

В особі Уласа Самчука ми втрачаємо найвизначнішого діяча українського літературного процесу цього сторіччя та літописця буремних подій українського національного відродження від перших революційних зривів до проголошення Української Народної Республіки та почерез важкі переживання нашого народу під чужими окупаціями і в роки великої світової війни аж до нашого сьогодення.

ПОХОРОН відбувся в понеділок, 13-го липня ц. р. з катедрального храму св. Володимира в місті Торонто, в Канаді, на українському цвинтарі-заповіднику „Київ".

•

Вельмишановній Дружині Тетяні складаємо наші щиросердечні співчуття.

Президія Об'єднання Українських Письменників „СЛОВО"

Франція святкує тисячоліття королівської династії

Цього року у Франції святкують 1000-ліття (987-1987) приходу до влади королівського франківського роду — Капес'єнів, який царював понад 800 років.

У червні відбувалися великі урочистості особливо в місті Санліс, де Гюг Капе був обраний королем, а також і в Нойон, де він був коронований у катедрі. Місто Санліс відоме українцям, бо там перебувала українська княжна — королева Франції Анна Ярославна, дружина Генріха І-го, і вона там побудувала манастир.

У зв'язку з цією подією, протягом цілого 1987-го року організовують по різних містах Франції конференції на цю тему, а особливо Інститут індо-европейських студій Ліонського університету присвятив свою річну студійну конференцію, в днях 28-31-го травня цього року темі „традиційні індо-европейські аспекти Королівства".

У цій сесії взяли участь науковці й професори з доповідями про Королівства в різних країнах з історичного і лінгвістичного боку. В названій конференції брала участь д-р Ярослава Йосипишин, доповідаючи на тему „Князь Кий і міт заснування Києва".

У першій частині своєї доповіді, прелегентка-українка ознайомила зібраних з геологічним, географічним і надзвичайним економічним положенням Києва. У другій частині вона говорила про історичне безперервне заселення Києва, від Палеоліту починаючи аж до сьогодні.

У третій частині, прочитавши легенду про заснування Києва по літопису Нестора, д-р Я. Йосипишин з'ясувала, що імена кожного із братів, засновників Києва — Кия, Щека і Хорива, входять, як трійця у трифункціональну схему індо-европейського Королівства. Сестра князів Либідь (чи Лебідь) відограє важливу ролю як жінка-птах, символізуючи „Маму Лє", сотворительку Всесвіту, та соняшне проміння. В багатьох легендах птах лебідь символізує також душу короля, як в нашому міті заснування Києва.

Авдиторія була дуже зацікавлена доповіддю д-р Ярослави Йосипишин, бо мало знає про історію і праісторію України, а тим більше — про її міти й легенди. Було згодом з авдиторії багато питань до прелегентки на різні теми стосовно України. Своєю доповіддю д-р Я. Йосипишин ствердила приналежність українців до европейської спільноти, а своїми мітами і фолкльором Україна, згідно з дослідами, належить до індо-европейського етнодрому.

Марія Вакула

З КУВАЙТУ НАДІЙШЛИ повідомлення, що іранська канонірка атакувала французький корабель „Віль д'Анвер". Помічник капітана Анрі Буке повідомив на березі: „Нас атакували без попередження. Ми бачили два військові кораблі. Один з них відкрив вогонь... Я більше ніколи не вернуся в Перську затоку. Ніколи". Корабель зазнав значних пошкоджень. На щастя, людських жертв нема.

В ЗАКОНІ ПРОПОНОВАНІМ Урядом говориться, що робітники мають бути ґрунтовно поінформовані про те, чи місце їхньої праці є небезпечне для їхнього здоров'я. Деякі працедавці є проти такого закону, побоюючись судових позовів.

Поляки...

(Закінчення зі ст. 2)

кий митрополит), добачуючи хіба в тому випадку постання Київського Патріярхату, незалежного від Москви. Додаймо, — каже Тожецький, що теперішня еміграція у діяспорі пробує боротися за патріярхат, на що не має традиції в історії Церкви. Митрополит бажав також бачити сильну католицьку Церкву в Росії, і тому підтримував діяльність Л. Федорова. Він не доцінював, пише цей історик, — традиційної культурної сили православ'я.

Тожецький далі згадує, що Прус, уродженець Галичини, помиляється відносно викликання повстання у Львові, яке переродилося у польсько-українську війну. Там далі читаємо, що Прус не здобувся на речеву аналізу пастирських листів Митрополита, і листа до папи з листопада 1942 року. У збірці Армії Крайової, в документах є два джерела, з яких один (Ровецького до головного провідника), в якому говориться про ролю Митрополита в польсько українських переговорах, а другий (делеґата уряду до міністра Міколайчика) про депешу Української Ради Чотирьох (УНР) до Гітлера, — і про ті документи Прус замовчує. Чи треба ще додати, — звертає увагу Тожецькі, — що в книжці Пруса забракло численних згадок зі збережених документів про ролю св. Юра в контактах з Армією Крайовою під час окупації, на що звертав увагу у своїх заявах „Змора" — Маріян Чіровський, що брав участь у розмовах з рамени АК — обшар III. Забракло також навіть веденої проендецьким політиком східньої секції департаменту інформації і преси (згадки про політику Митрополита і кругів св. Юра). Далі Тожецький звертає увагу Прусові, що в історіографії слід виминати образливих висловів, а тим більше у відношенні до голови Церкви, Митрополита, що боронив засад етики і віри.

Тожецький уважає книжку Пруса не об'єктивною і далекою від вияснення багатьох життєвих загадок і діяльности Митрополита, його віровизнання, що були втягнуті в найновішу і найбурхливішу історію цього закутка середньо-східньої Европи. Прусова праця видана нестаранно, недбайливо, бо і редакція, не тільки автор, несе відповідальність за надрукування багатьох помилок пропущень і неясностей.

Вклад НТША...

(Закінчення зі стор. 3)

низка праць, які внедовзі повинні появитися друком. Маємо тут головно на увазі збірник статтей пок. Петра Андрусіва п. з. „Мистецтво — Найміцніша зброя" за редакцією Григора Лужницького, збірник статтей на пошану бл. п. Миколи Чубатого за редакцією Ярослава Падоха і Г. Лужницького, як і Індекс до ЛНВ, „Літературно-Наукового Вісника", що його виготовив Богдан Ясінський. На днях має вийти цікавий твір В. Кармазина-Каковського про Бойківські церкви, а в недалекому майбутньому появиться друком з нагоди 1000-річчя Хрищення Руси-України монументальна праця А. Андруховича п. з. „Студіюм рутенум", яка буде правдивим скарбом для дослідника життя УКЦеркви за часів Австрії. Для відмічення цього неповторного ювілею заплянoвано теж люксусове видання „Слова о полку Ігоревім" за редакцією Святослава Гординського, у трьох мовах.

До окремої категорії належать твори, що їх НТШ видає у співпраці з іншими установами. Тут головно слід згадати англомовний переклад клясика шевченкознавства, Павла Зайцева „Життя Тараса Шевченка", що його у перекладі Юрія Луцького НТШ видає разом з Торонтонським університетом і „Український Сонетарій" за редакцією Ігоря Качуровського, який вийде на спілку з видавництвом „Сучасність".

Ще іншу категорію творять наукові збірники статтей, виголошених на міжнародних конференціях, збірники доповідей з періодичних Шевченкознавчих конференцій, що їх НТШ разом з УВАН і Гарвардським Інститутом УНІГУ, організує на весну кожного року, як збірники в пошану поодиноких українських науковців, чи на відмічення різних ювілеїв чи річниць. Плянується видати окремими томом доповіді з циклу „Неповторний Львів".

Як ми вже ствердили швидше, всіх видань тут згадати не можна. На приміті до друку є під цю пору теж збірник статтей пера Романа Осінчука, перший том творів Юрія Клена (том II-IV появилися раніше в іншому видавництві), і підготовляється до друку древній скарб української мови, українсько-латинський словник Івана Максимовича складений 1718-1724 років, що його редаґує Олекса Горбач.

У друку також є дві цікаві й вартісні книжки-рукописи й деякі передруки покійного голови Ради Міністрів Директорії УНР і міністра фінансів Бориса Мартоса п. з. „Визвольницький здвиг України". Окремий комітет зайнявся був зібранням і редаґуванням цих вартісних для дослідників новітної історії України матеріялів. Другою книжкою є знайдена після смерти письменника Михайла Островерхи збірка його есеїв, присвячених здебільша Італії, при чому майбутню появу книжки НТШ завдячує пієтизмові Олени Островерхи, вдови по письменникові.

За прийнятим у НТШ видавничим звичаєм — кожний рукопис мусить дістати апробату — або відкинення — двох фахівців даної ділянки, дійсних членів НТШ, після чого Видавнича комісія пропонує Управі видати книжку, бо власне Управа диспонує фондами, згідно з бюджетовим пляном.

Коли взяти до уваги, що всі члени Управи та Видавничої комісії НТША працюють без ніякої винагороди й що інколи навіть резиґнують з покриття різних коштів, пов'язаних із цією, то працею, то слід ствердити, що вклад в українську культуру, що його робить НТШ, справді гідний подиву. Згадані видання, як і інші наукові праці, що їх друкує НТШ, заповнюють прогалину в українській науці, спричинену на українських землях ворожою окупацією та насильною русифікацією українського духового життя. Ці видання — це забороло української науки, яке забезпечує їй існування на майбутнє.

Вісті...

(Закінчення зі стор. 3)

2. Ново-набуті книжки. Бібліотека недавно збагатилася такими вартісними виданнями, дуже допоміжніми у студіях української реґіоналістики, а саме: Akta Grodzkie i Ziemskie z czasow Rzeczypospolitej Polskiej z Archiwum tak zwanego Bernardynskiego we Lwowie w skutek Fundacji sp. Aleksandra hr. Stadnickiego T.! -- 16, Lwow, Ossolineum 1868-1894.

Це документи судів міських і земських. Включають вони спори цивільні і земельні між шляхтою, духовенством, торговельні трансакції, угоди, добровільні датки, завіщення і т.п.

Земські документи про надання маєтностей, привілеїв, продажі титулу війта, записи посагові, розпорядження королівські, старостів і воєвод.

Slownik Geograficzny Krolestwa Polskiego i innych krajow slowianskich. T. 3-14. 1882-1885.

Географічний словник королівства польського і інших країв слов'янських включає докладні відомості про українські землі, подає точні дані про міста і села України.

Багато цінних книг з огляду на свій вік чи поганий папір, на якому були оригінально видані, є в критичному стані. треба би їх відповідно до потреб забезпечити (виконати копії або мікрофільми) від цілковитого знищення. Для цього потрібно людини, яка б цим ділом зайнялась, і відповідних фондів.

3. Нові дари.

В 1986 році бібліотека одержала багаті книжкові дари. З браку місця тут подано жертводавців, які подарували більше, ніж 10 книг:

— П. Іван Пуйо — 18 рідкісних книг, переважно чеською та українською мовами, та 15 журналів,

— Книгарня „Арка" в Ню Йорку — 71 том.

— Конґресова Бібліотека Вашінґтону, — понад 900 томів, з бібліотеки сл. п. Дмитра Галичина, колишнього предсідника УНСоюзу — 185 книжок.

— Український Вільний Університет — 30 томів, шляхом обміну.

— Проф. Дмитро Штогрин — 17 книжок і журналів.

— Інж. Микола Галів — „Самостійна Україна" (журнали) і деякі періодики (25 примірників),

— Проф. Петро Ґой — 129 томів,

— Маестро Йосиф Гірняк — 102 томи,

— П. Когут — 300 томів,

— ОПДЛ, Об'єднання Працівників Дитячої Літератури, — 13 дитячих книжок,

— П. Уляна Козак — 62 томи та архів її чоловіка, члена НТШ, св. п. д-ра Івана Козака.

Крім цього отримано багато інших видань, зокрема від окремих авторів книжок.

4. Зовнішня інформація.

У жовтні / листопаді 1986 року архівіст з товариства Ню Йорк „Historical Resources Center", пан Д. Соєр (Mr. D. Soyer) двічі відвідував бібліотеку НТШ та переглянув і описав наші архіви. Опис архівів НТШ буде включений у бібліографії-інвентарі: Historical Documents Inventory: Manhattan, N. Y., який видає стейтове Історично-архівне товариство при Cornell University.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

Тенісисти УСВТ „Ч. Січ" серед найкращих у Ню Джерзі

Згідно з кінцевими підсумками середньошкільного тенісового сезону, що закінчився в Ню Джерзі, два чолові тенісисти УСВТ „Ч. Січ" Данилко Матківський і Ерик Матківський були відзначені сред найкращих у стейті.

Данилко Матківський здобув звання „Ол Стейт" і був вибраний до І-ої дружини Ню Джерзі за першорядну подвійну гру зі своїм шкільним партнером Адамом Міллером.

Ірік Матківський ввійшов до І-ої дружини приватних шкіл Ню Джерзі з Нюаркської академії, в якій теж є Д. Матківський, який з А. Міллером не програли в сезоні жодних змагань.

УСВТ „Ч. Січ" — Вашінґтон С. К. 7:0

„Ч. Січ" вдруге чемпіоном округ Ессекс, Юніон і Морріс

В п'ятницю, 19-го травня ц. р., відбулися фінальні змагання копаного м'яча за чемпіонат трьох округ Ню Джерзі, в яких І-ша дружина УСВТ „Ч. Січ" здобула високу перемогу 7:0 і цим самим вдруге підряд вийшла чемпіоном.

Суперником „Січовиків" був чоловий клюб ІІ-ої дивізії Ґарден Стейт Ліґи, що без більших труднощів елімінував усіх своїх суперників, дійшов до фіналу, в якому остаточно програв вже згаданим високим вислідом. Якщо йдеться про перебіг цих фінальних змагань, то треба признати: вони не були такими односторонніми, як це показує вислід. Вашінґтонці виявилися завзятими „бійцями", дорівнювали швидкостям лідера І-ої дивізії, однак їм бракувало більш технічно заавансованих виконавців та досвіду успішно закінчувати швидкі контратаки. В першій половині „Січовики" вели 2:0, обидва ґолі здобув Сабрій. Після перерви суперники втомилися, завдяки чому „Ч. Січ" здобула чергових п'ять ґолів: у 54-ій хвилині Павлюс з подачі А. Бакуна, 60-ій хвилині Чижович, в 75-ій А. Бакун, у 80-ій Ансальмо і врешті Сабрій у 84-ій хвилині своїм третім ґолем зустрічі встановив кінцевий вислід 7:0. Крім згаданих в складі „Ч. Січі" виступали: Хамуляк, Ромійо, Торій, Фонґ, Брієнза, Каміка і Д. Бакун. Провідник Володимир Бакун.

УСВТ „Ч. Січ" — Н. Дж. „Амерікенс" 2:1

У неділю, 21-го червня, І-ша дружина „Ч. Січі" відбула свою останню в сезоні календарну гру І-ої дивізії Ґарден Стейт Ліґи. Не зважаючи на здобуту перемогу 2:1, „Ч. Січ" залишилася лідером у кінцевому показнику табелі ігор, але звання чемпіона ще не здобула. Сильний клюб Керні Скатс виграли на виїзді свої останні змагання і цим самим залишилися дальше співкандидатом „Січовиків" на цьогорічний чемпіонат. Згідно з правильником ліґи обидві дружини відбудуть на невтральній площі додаткову зустріч, в якій остаточно вирішиться доля цьогорічного чемпіонату тієї сильної вищої дивізії Ґарден Стейт Ліґи.

У звітових змаганнях обидві дружини показали гру на вищому рівні. „Амерікенс", що на протязі цілого сезону був теж кандидатом на першуна, в кінцевій фазі зазнав несподіваної поразки і тепер завзято бореться за бронзові нагороди. „Січовики", що залишилися далі кандидатами на чемпіона, грали з великим бажанням до перемоги, втрата навіть однієї точки автоматично перетинала їм дорогу до вищої мети. І все таки ведення 1:0 здобули господарі вже в 15-ій хвилині. Цей вислід „Амерікенс" зуміли вдержати тільки з 10-ої до 25 хвилини, коли чоловий бомбардир гостей Андрій Бакун ефектовний ґолем вирівняв 1:1.

Після перерви обидві дружини створили декілька небезпечних моментів біля воріт суперників і все ж таки бажаного доконали „Січовики", коли в 66-ій хвилині Андрій Бакун, що заграв свої найкращі змагання сезону, здобув свого другого ґоля зустрічі, яким, як пізніше виявилося, перерішив долю змагань, а може й чемпіонату сезону. Додаткова зустріч за нагороди чемпіона і віцечемпіона між українськими і шкотськими футболістами відбудеться в наступну неділю. В обидвох ліґових змаганнях між цими сильними суперниками, що відбулися в цьому сезоні, висліди були 2:2, 1:1.

(от)

УСК Ню Йорк II — Айнтрахт С. К. 1:0

В рішальних змаганнях за першенство ІІ-ої дивізії (підґрупа „Червоні") Космополітальної Ліґи, що відбулися в неділю, 21-го червня ц. р., ІІ-га дружина УСК-у перемогла Айнтрахт С. К. ІІ і цим самим здобула чемпіонат цієї підґрупи. Тепер наша дружина має ще можливість осягнути звання чемпіона ІІ-ої дивізії у двох змаганнях фіналу з лідером підґрупи „Сині", яким є німецький клюб Юніон Кавнті. Рішального про перемогу ґоля для УСК-у здобув Саліна.

С. К.

ВІДІЙШЛИ
● ВІД НАС ●

МАРІЯ СТАХІВ, член УНС Відд. 200-го Т-ва „Вільна Україна" в Озон Парку, Н.Й., померла 20-го квітня 1987 року на 90-му році життя. Нар. 1897 року. Членом УНС стала 1935 року. Залишила у смутку сина Петра, та ближчу родину в Америці та на Україні. Похорон відбувся 27-го квітня 1987 року на цвинтарі Ст. Чарлс в Озон Парку Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Іван Пригода, секр.

ЮРІЙ ВОЛИНЕЦЬ, член УНС Відд. 130-го ім. св. Володимира в Ню Йорку, Н.Й., помер 5-го червня 1987 року на 64-му році життя. Нар. 1922 року в Ню Йорку. Членом УНС став 1953 року. залишив у смутку дружину Любу, синів Юрія і Володимира. Похорон відбувся 9-го червня 1987 року на цвинтарі Св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Юрій Юрків, секр.